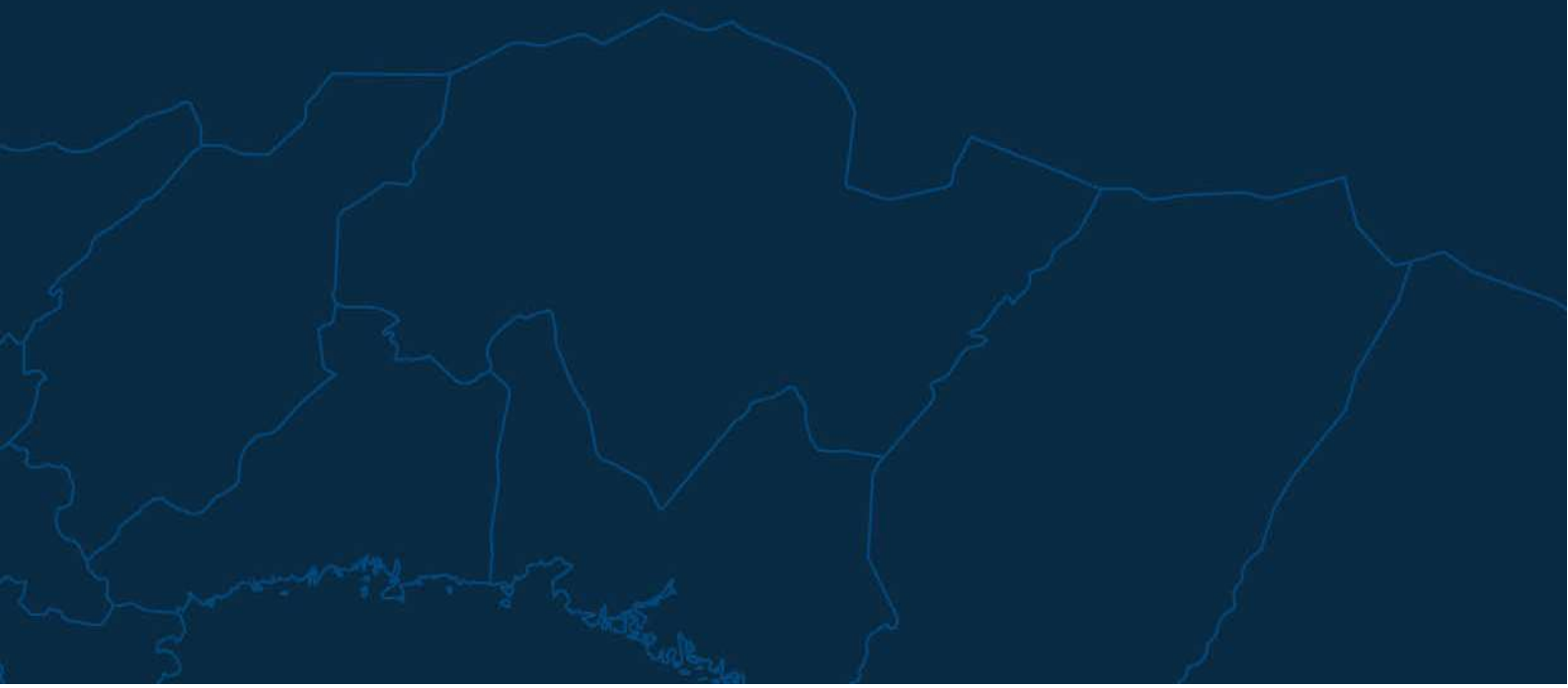

Myndigheten för
totalförsvarsanalys

Forskning och innovation i totalförsvaret

– forskningsfinansierande myndigheters bidrag till
totalförsvarsforskning 2014–2024

Myndigheten för totalförvarsanalys
Forskning och innovation i totalförsvaret –
forskningsfinansierande myndigheters bidrag till
totalförsvarsforskning 2014–2024
Diarienummer: 2025-49
Datum: 2026-02-05
Format: Endast digitalt
Rapporten finns publicerad på www.mtfa.se

Innehåll

Sammanfattning	3
1. Inledning	6
1.1 Syfte och avgränsningar	8
1.2 Metod och genomförande	9
1.3 Rapportstruktur	12
2. Försvarsforskning, beredskapsförordningen	13
2.1 Svensk försvarsforskningsfinansiering – en översikt	13
2.2 Om FoU inom beredskapsförordningen	16
3. Forskningsfinansieringens art och omfattning	20
3.1 Totalförsvarsrelevant forskningsfinansiering	20
3.2 Forskningsfinansiering av samhällsviktiga verksamheter och funktioner	23
3.3 Övrig totalförsvarsrelevant forskningsfinansiering	31
3.4 Analys av återstående finansierade aktiviteter	41
3.5 Utlysningar riktade mot totalförsvaret	41
3.6 Sammanfattning	42
4. Forskningsfinansierande myndigheters arbete med beredskapsförordningen	44
4.1 Myndigheternas förståelse för uppgiften och behov av stöd	46
4.2 Samhällsviktig verksamhet, risker och sårbarheter	47
4.3 Beaktande av totalförsvarets krav i ordinarie verksamhet	51
4.4 Informationsskyldighet	52
4.5 Hinder för implementering	53
4.6 Sammanfattning	54
5. Diskussion och förslag	56
5.1 Forskningsfinansiärernas möjliga roll i totalförsvaret	57
5.2 Förslag och rekommendationer	58

Sammanfattning

Forskning, utveckling och innovation har en central roll i att på både kort och lång sikt systematiskt förbättra svensk totalförsvarsförmåga, och att utveckla nya förmågor. I många fall handlar det om behovet av att snabbt kunna omsätta kunskap eller innovationer till nytta.

Ett viktigt instrument i den offentliga finansieringen av forskning är forskningsrådets och de forskningsfinansierande myndigheternas bidragsgivning. I Sverige finns forskningsråd och forskningsfinansierande myndigheter som utlyser medel för att användas för forskning, utveckling och innovation. Totalt är det 25 myndigheter som på detta sätt bidrar till kunskapsproduktion och kompetensförsörjning. Hur mycket medel myndigheten har att utlysa varierar från myndighet till myndighet, från några miljoner till en budget om drygt 8 miljarder kronor. En uppskattad årlig budget för myndigheternas forskningsfinansiering är 20 miljarder kronor, vilket kan jämföras med Försvarmaktens anslag för att genomföra, upphandla eller beställa forskning som 2025 uppgick till knappt 1,5 miljarder kronor. Denna rapport analyserar de 25 myndigheternas forskningsfinansiering under perioden 2014–2024.

Givet den centrala roll som forskning, utveckling och innovation har för uppbyggnaden av totalförsvaret, har Myndigheten för totalförvarsanalys (MTFA) i denna egeninitierade analys kartlagt vilken potential, realiserad och möjlig, som finns hos dessa 25 myndigheter att bidra till en kunskapsbaserad förmågetillväxt inom totalförsvaret.

Rapporten baseras främst på insamlade data om myndigheternas forskningsfinansiering under perioden 2014–2024. Av 25 myndigheter har 12 kunnat påvisa relevant forskningsfinansiering, samt kunnat delge MTFA den med en sådan kvalitet att den blev möjlig att bearbeta likvärdigt. Totalt omfattar analyserade data knappt 600 beviljade ansökningar för forskningsfinansiering.

Vår bedömning är att forskningsfinansiering uppgående till drygt 2 miljarder kronor har beviljats till ansökningar som kan uppfattas vara av direkt relevans för totalförsvaret under perioden 2014–2024. Det betyder att det är forskning som kan bidra till:

- kunskaps- och förmågeutveckling inom samhällsviktiga verksamheter
- civil teknikutveckling med möjlig militär applikation
- totalförsvarsrelevant grundforskning inom naturvetenskap, teknik och samhällsvetenskap.

Vår undersökning visar att omfattningen av beviljade bidrag har ökat stegvis under den undersökta perioden, samtidigt som det finns samhällsviktiga verksamheter som inte, eller endast sporadiskt, erhållit forskningsfinansiering under hela den undersökta perioden. Det finns också samhällsviktiga funktioner som inte erhållit forskningsfinansiering, även om den överordnade samhällsviktiga verksamheten har det.

Vidare indikerar data att inkomna ansökningar, utanför den utlysningens verksamhet som Myndigheten för civilt försvar (tidigare Myndigheten för samhällsskydd och beredskap) bedriver, endast i vart tredje fall kan knytas till en utlysning med en tydlig inriktning mot totalförsvarsrelevant forskning, utveckling eller innovation. Huvuddelen av dessa återfinns hos Verket för innovationssystem (Vinnova). Vår bedömning är därför att totalförsvarets behov inte har haft en tydlig prioritet under perioden, men att ansökningar av relevans ändå inkommit och i viss utsträckning också har beviljats forskningsfinansiering.

Förordning (2022:524) om statliga myndigheters beredskap ställer krav på myndigheter under regeringen att beakta totalförsvarets behov i sin verksamhet. Vår bedömning är att detta inte har ett tydligt genomslag vad gäller myndigheternas forskningsfinansiering, givet att drygt hälften av myndigheterna inte kunnat påvisa totalförsvarsrelevant forskningsfinansiering och att merparten av den forskningsfinansiering som gått att påvisa uppstått utanför ett totalförsvarsrelevant sammanhang.

MTFA lämnar i rapporten fyra förslag och rekommendationer på åtgärder:

- Utifrån analysen föreslår MTFA regeringen att tydliggöra hur en kunskapsbaserad förmågeuppbyggnad ska säkerställas inom totalförsvaret i allmänhet och i beredskapssektorerna i synnerhet. Det kan övervägas om området totalförsvarsforskning, utveckling och innovation kan gynnas av en egen forskningsproposition, likt energiforskningspropositionen för energiområdet.
- MTFA rekommenderar en översyn av organiseringen av forskningsfinansiering för totalförsvarsändamål. Översynen bör leda

till ett tydliggörande av roller och ansvar inom forskningsfinansiering av forskning och innovation i totalförsvaret.

- MTFA rekommenderar att särskilt forskningsråden, men också andra forskningsfinansierande myndigheter, kan ges ett tydligare uppdrag inom sina nuvarande ansvarsområden att finansiera forskning av relevans för totalförsvaret.
- MTFA rekommenderar sektorerna att tydliggöra sina kunskaps- och forskningsbehov, exempelvis genom framtagandet av forskningsagendor, men annars i samverkan med möjliga forskningsfinansierande myndigheter.

1. Inledning

Forskning, utveckling och innovation har en central roll i att på både kort och lång sikt systematiskt förbättra svensk totalförsvarsförmåga, och att utveckla nya förmågor. I många fall handlar det om behovet av att snabbt kunna omsätta kunskap eller innovationer till nytta.

Ett viktigt instrument i den offentliga finansieringen av forskning är forskningsrådets och de forskningsfinansierande myndigheternas bidragsgivning. I Sverige finns forskningsråd och forskningsfinansierande myndigheter som utlyser medel för att användas för forskning, utveckling och innovation. Totalt är det 25 myndigheter som på detta sätt bidrar till kunskapsproduktion och kompetensförsörjning. Hur mycket medel myndigheten har att utlysa varierar från myndighet till myndighet, från några miljoner till en budget om drygt 8 miljarder kronor. En uppskattad årlig budget för myndigheternas forskningsfinansiering är 20 miljarder kronor, vilket kan jämföras med Försvarmaktens anslag för att genomföra, upphandla eller beställa forskning som 2025 uppgick till knappt 1,5 miljarder kronor.

Forskning och utveckling (FoU) har en viktig roll att spela i den kunskapsbaserade förmågeuppbyggnaden av totalförsvaret. En del av denna FoU utförs eller beställs via Försvarmaktens, Totalförsvarets forskningsinstitutets och Försvarets materielverks anslag. Prioriteringar och urval görs med hänvisning till den så kallade FOT-planen.¹ Denna finansiering har dock i huvudsak anknytning till det militära försvaret. Hur finansieringen av FoU inom civilt försvar, särskilt inom beredskapssektorerna och de samhällsviktiga funktionerna, ska säkerställas är mindre klart. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (sedan 1 januari 2026 benämnd Myndigheten för civilt försvar), samt Myndigheten för psykologiskt försvar, finansierar forskning inom krisberedskap respektive psykologiskt försvar inom ramen för de villkor som gäller för det så kallade 2:4-anslaget.² Utöver det har Försvarshögskolan och svenska universitet och högskolor gått samman i Campus totalförsvaret, i huvudsak för att sprida

¹ FOT=forskning och teknikutveckling.

² Fram till och med 2023 löd anslagsvillkoret i MSBs regleringsbrev: ”Anslagsposten får användas för att finansiera forskning och studier inom Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps ansvarsområde. I detta ingår inte Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps administrativa uppgifter.” 2024 tillkom en skrivning om civilt försvar i villkoret.

information om utbildningar med totalförsvarsrelevans, men också för forskning. Campus totalförsvars anslag för forskning uppgår till drygt 7 miljoner kronor för 2026. Därutöver finns, forskningsanslag till universitet och högskolor samt företagssektorns forskningsfinansiering.

Bakgrunden till forskningsrådets och de forskningsfinansierande myndigheternas uppgift står att finna i politiska vägval gjorda redan under 40-talet. Det var då som de första svenska forskningsråden inrättades.³ Inspirationen till denna organisering kom bland annat från USA och Storbritannien, exempelvis har den amerikanska rapporten ”Science – the endless frontier”, som publicerades 1945, angetts som inspiration för hur forskningspolitiken skulle inriktas på att lösa samhällsutmaningar inom områden som hälsa, arbete och välfärd. Genom att inrätta forskningsråd som skulle stärka grundforskningen antog man att den vetenskapliga bas som man därmed byggde upp skulle bidra till att stärka den tekniska utveckling som önskades.⁴ Under 40-talet och framöver under de efterföljande decennierna inrättades ett antal olika forskningsråd som skulle finansiera grundforskning inom olika akademiska ämnesområden. Dagens struktur med forskningsråd och innovationsmyndighet etablerades år 2001 varvid flertalet av de gamla råden gick in i den nya myndigheten Vetenskapsrådet. I samma veva inrättades även det som idag är Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd (Forte) samt Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggnad (Formas) och Verket för innovationssystem (Vinnova).

Forskningsråden och det tjugotal forskningsfinansierande myndigheter som Sverige har (se tabell 1), har visserligen kritiserats för att vara en alltför decentraliserad struktur för forskningsfinansiering för att kunna erbjuda kvalitet och effektivitet.⁵ De forskningsfinansierande myndigheterna tillkom för att brygga gapet som uppstått mellan forskningsrådets grundforskningsorienterade finansiering och ett identifierat behov av mer tillämpad forskning inom specifika tematiska områden, exempelvis energiforskning. I det aktuella fallet framgår att det visserligen fanns viss energiforskning hos de olika forskningsråden men att det saknades förutsättningar för långsiktig finansiering och finansiering av mer tillämpad forskning och demonstrationsanläggningar.⁶

³ Statens tekniska forskningsråd inrättades 1942 efter utredning 1942:6; 1942:7 samt 1942:12.

⁴ Agrell (1989) s. 69ff.

⁵ SOU 2023:59.

⁶ Se bl.a. SOU 1974:72; prop 1975:30.

Enligt 20 § i förordningen (2022:524) om statliga myndigheters beredskap ska beredskapsmyndigheterna särskilt beakta behovet av forsknings- och utvecklingsinsatser. Utöver det framgår det inte hur ansvar för att finansiera forskning av relevans för totalförsvaret ser ut. I totalförvarspropositionen framhålls ett behov av ”utvecklade samarbeten” och en ”bredare bas av aktörer som tar sig an militära problem”.

Utredningen ”Forskning och utveckling på försvarsområdet”⁷ från 2016 redogör för forskningens möjliga bidrag till totalförsvaret. Den snabba samhällsförändringen och teknikutvecklingen genererar stora kunskapsbehov vilket ställer krav på forskningen. Kraven avser inte enbart teknikutveckling, utan även frågor om organisering, funktion och nyttjandet av ett utvecklat totalförsvaret. Utredningen betonar att detta behov återfinns på såväl den militära sidan som inom civilt försvar.⁸ Utredningen går vidare och analyserar olika aktörer inom FoU-systemet, men utelämnar nästan helt de forskningsfinansierande myndigheterna och forskningsrådets potentiella roll. Denna rapport kompletterar därmed med detta perspektiv.

1.1 Syfte och avgränsningar

I beredskapsförordningen anges att varje myndighet ska ”i sin verksamhet beakta totalförsvarets krav”.⁹ Denna skrivning gäller för statliga myndigheter inför och vid fredstida krissituationer och höjd beredskap. Paragrafen kan tolkas som en uppmaning för myndigheter såsom de forskningsfinansierande myndigheterna och forskningsråden att i sin FoU-finansiering beakta hur man kan bidra till totalförsvarets krav.

Syftet med denna rapport är att analysera hur de svenska forskningsfinansierande myndigheternas och forskningsrådets finansiering i förhållande till totalförsvaret ser ut idag. Den frågeställning som arbetet utgått ifrån är följande:

- Vilken (realiserad eller möjlig) potential går att se i forskningsrådets och de forskningsfinansierande myndigheternas betydelse för en kunskapsbaserad förmågeutveckling av totalförsvaret?

Utifrån analysen lämnas fyra förslag som kan leda till en förstärkning av den kunskapsbaserade utvecklingen av totalförsvaret.

⁷ SOU 2016:90.

⁸ SOU 2016:90; s. 39ff.

⁹ 10 § förordning (2022:524) om statliga myndigheters beredskap.

1.2 Metod och genomförande

Rapportens avgränsning, det vill säga från vilka myndigheter dataunderlag efterfrågats, är 25 myndigheter (tabell 1).

Tabell 1: Myndigheter som finansierar forskning genom att utlysa forskningsmedel och stipendier

Svenska forskningsfinansierande myndigheter och forskningsråd		
Brottsoffermyndigheten	Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	Statens institutionsstyrelse
Folke Bernadotteakademin	Naturvårdsverket	Statens jordbruksverk
Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd	Nordiska Afrikainstitutet	Strålsäkerhetsmyndigheten
Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande	Riksantikvarieämbetet	Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete
Försäkringskassan	Rymdstyrelsen	Sveriges geologiska undersökning
Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering	Skolforskningsinstitutet	Trafikverket
Konkurrensverket	Statens centrum för arkitektur och design	Verket för innovationssystem
<i>Myndigheten för psykologiskt försvar</i>	Statens energimyndighet	Vetenskapsrådet
	Statens geotekniska institut	

Not: Kursiverad myndighet har tillkommit efter RiR 2021:05.

Huvuddelen av dessa myndigheter identifierades i Riksrevisionens granskning av forskningsfinansierande myndigheter som att de fördelar medel till forskare via ett ansökans och utlysningsförfarande.¹⁰ Därutöver ingår forskningsråden Vetenskapsrådet, Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd (Forte), Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas) samt Verket för innovationssystem (Vinnova) i rapporten.¹¹ Slutligen har också Myndigheten för psykologiskt försvar tillkommit som en forskningsfinansierande myndighet efter Riksrevisionens rapport. Myndigheter som bedriver egen forskning (t.ex. Totalförsvarets

¹⁰ RiR 2021:05.

¹¹ I rapporten kommer dessa fyra, sina olikheter till trots, omtalas som ”forskningsråden”.

forskningsinstitut) eller som lägger ut uppdragsforskning (t.ex. Försvarmakten) ingår inte i rapportens analys.

Rapporten bygger på två huvudsakliga analyser:

- analys av registerdata
- analys av enkätdata.

1.2.1 Registeranalys

Huvuddelen av analysen i denna rapport bygger på registerdata från forskningsråd och de forskningsfinansierande myndigheterna.

I juni 2025 beställde MTFA ett uttag av data om ansökningar inkomna till de 25 identifierade myndigheterna. Urvalet av myndigheter utgår från Riksrevisionens granskning av svenska forskningsfinansierande myndigheter¹² samt med tillägg av forskningsråd, innovationsmyndigheten samt tillkomna myndigheter med forskningsfinansiering. Data skulle bestå av så kallat administrativa forskningsdata, vilket är data som sökande forskare, ansökningssystemet och myndigheten själv skapar i samband med upprättande av utlysning, ansökan om bidrag, beredning och beslut. Myndigheterna ombads lämna data för åren 2014–2024, med år för beslut som tidsbestämmande grund.

För att erhålla ett relevant underlag, och för att underlätta för såväl MTFA:s analysarbete som forskningsfinansiärens framtagning av data, föreslogs ett antal nyckelord som kunde användas för att filtrera uttaget, i det fall de administrativa systemen hade sådana funktioner tillgängliga. Nyckelorden framgår av bilaga 1. En begränsning med användning av nyckelord för filtrering är att en del data av relevans ändå kan missas. Givet rapportens syfte bedöms detta dock inte som ett problem.

Samtliga myndigheter har återkopplat på beställningen. I ett antal fall har inga data kunnat skickas över med hänvisning till att ingen forskning av relevans för totalförsvaret har finansierats, men i några fall också för att det administrativa systemet inte möjliggör framtagning av data utan omfattande arbetsinsatser. En myndighet har hänvisat till data som är tillgängliggjorda i Vetenskapsrådets datalager Swecris.¹³ Den inhämtning av data som genomfördes inom ramen för rapporten resulterade i ett dataset om 3 877 ansökningar inkomna under perioden 2014–2024, där en knapp tredjedel av

¹² RiR 2021:05.

¹³ Vetenskapsrådet, ”Swecris”, hämtat 2026-01-12.

dessas blivit beviljade bidrag. Efter genomgången relevansbedömning återstod 598 beviljade ansökningar från 12 myndigheter.

Erhållna data har genomgått två huvudsakliga analyser – relevansklassning och tematisk klassning. Med relevansklassning avses att identifiera om utlysning eller ansökan kan uppfattas avse ett bidrag till totalförsvaret. Med tematisk klassning avses en tolkning av ansökan utifrån anknytning till samhällsviktig verksamhet.¹⁴ I båda fallen har titlar, på utlysning eller på ansökan, samt sammanfattning av ansökan använts. Valet att utgå ifrån samhällsviktig verksamhet istället för beredskapssektor vid tematisk klassning är gjort för att möjliggöra en mer heltäckande bild av tematisk relevans. Indelningen i samhällsviktig verksamhet, med de samhällsfunktioner som identifierats inom varje verksamhetsområde, innehåller fler uppdelningar av totalförsvaret än beredskapsförordningens indelning i sektorer. Detta val hanterar också närvaron av forskningsfinansierande beredskapsmyndigheter som vid beställningen inte var indelade i sektorer.

Utifrån ovanstående klassningar görs analys av förekomsten av utlysningar med inriktning mot totalförsvaret och beredskap. Därutöver görs en kartläggning av ansökningar som inkommit till forskningsfinansiärerna, såväl inom riktade utlysningar som inom öppna utlysningar.

1.2.2 Enkätanalys

Rapportens enkätanalys bygger på en analys av en delmängd av de enkätdata som samlades in inom ramen för regeringsuppdraget att utvärdera implementeringen av den nya strukturen för civilt försvar och samhällets krisberedskap.¹⁵

De myndigheter som mottog enkäten var myndigheter under regeringen som inte var beredskapsmyndigheter när beredskapsförordningen trädde i kraft. Därmed fick samtliga fyra forskningsråd, och en väsentlig del av de forskningsfinansierande myndigheterna möjlighet att svara på enkäten. Mer information om enkäten och dess metod finns publicerad i rapporten ”Civilt försvar bortom beredskapsmyndigheterna”.¹⁶ Enkäten, som skickades ut den 8 augusti 2025, riktades till 121 myndigheter, av vilka 15 ingår i denna rapportens fokus. 14 av dessa 15 myndigheter har inkommit med enkätsvar,

¹⁴ MSB (2025).

¹⁵ Regleringsbrev för MTFA (2025) Fö2024/00407; Fö2024/00935 (delvis); Fö2024/01619 m.fl.

¹⁶ MTFA (2025b).

vilket därmed motsvarar 56 procent av det totala antalet myndigheter (25 stycken) som ingår i denna rapport.

Enkäten ställde frågor rörande myndigheternas arbete med paragraf 7–14 i beredskapsförordningen.¹⁷ Denna rapport använder svaren kopplade till 7 § om att identifiera samhällsviktig verksamhet inom myndighetens ansvarsområde, 10 § om att varje myndighet i sin verksamhet ska beakta totalförsvarets krav samt 12§ om informationslämning till Regeringskansliet.

1.3 Rapportstruktur

I kapitel två ges en översiktlig beskrivning av svensk forskningsfinansiering samt av de forskningsfinansierande myndigheterna. I kapitlet beskrivs också hur beredskapsförordningen kan tolkas utifrån ett forskningsfinansieringsperspektiv.

Kapitel 3 och 4 är rapportens empirikapitel. Kapitel 3 består av fem delkapitel som stegvis analyserar de uppgifter om forskningsfinansieringen som MTFA mottagit. Analysen av registerdata ligger till grund för detta kapitel. Kapitel 4 analyserar utfallet av den enkätundersökning som riktats till de 15 forskningsfinansierande myndigheter och forskningsråd som inte var beredskapsmyndigheter under den aktuella undersökningsperioden 2014–2024.

Det femte och avslutande kapitlet utgörs av en diskussion av resultaten, som leder fram till fyra förslag.

¹⁷ Förordning (2022:524) om statliga myndigheters beredskap.

2. Försvarsforskning, beredskapsförordningen

I detta kapitel ges en kortfattad introduktion till området. För vidare läsning om svensk försvarsforskning rekommenderas böckerna ”Vetenskapen i försvarets tjänst”¹⁸ samt ”Svenska förintelsevapen”¹⁹ samt ”Science for Welfare and Warfare – Technology and state initiative in Cold War Sweden”²⁰ och ”Det dolda universitetet – militär forskning i kalla krigets Sverige”²¹.

2.1 Svensk försvarsforskningsfinansiering – en översikt

Den statliga forskningsfinansieringen uppgick år 2024 till drygt 45 miljarder kronor. Anslagen har sett en ökning under de senaste åren, men det kan noteras att som andel av totala anvisade anslag har dess storlek minskat. Huvuddelen av de statliga medlen fördelas direkt till universitet och högskolor samt till forskningsråden, men drygt 20 miljarder hanterades via utlysning- och ansökansförfarandet hos de 25 svenska forskningsfinansierande myndigheterna.²²

¹⁸ Agrell, W (1989)

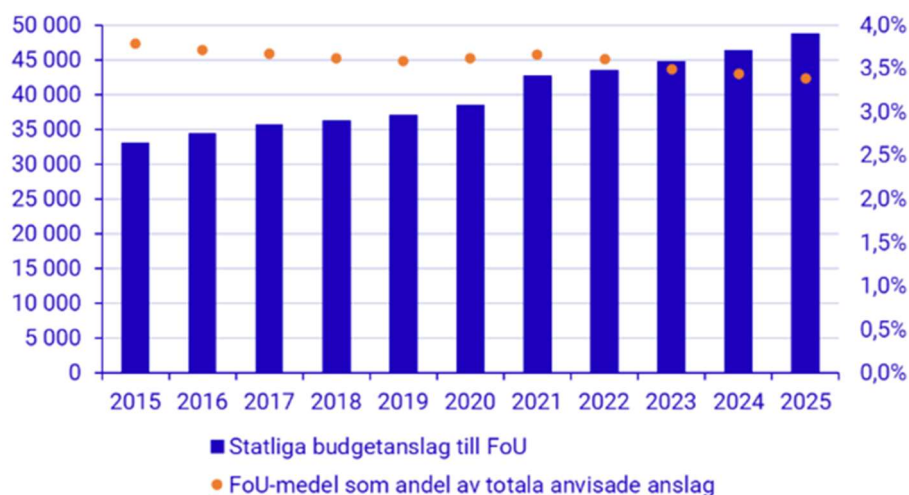
¹⁹ Agrell, W (2002)

²⁰ Lundin, P; Stenlås, N & Gribbe, J (2010)

²¹ Bergelin, E; Lundin, P & Stelås, N (2025)

²² Summan är en uppskattning baserad på uppgifter hämtade från årsredovisningar och regleringsbrev

Figur 1: Statliga budgetanslag för FoU i miljoner kronor samt som andel av totala anslag i statsbudgeten, 2015–2025, löpande priser.

Källa: SCB (2025a) *Statliga anslag till forskning och utveckling 2025*.

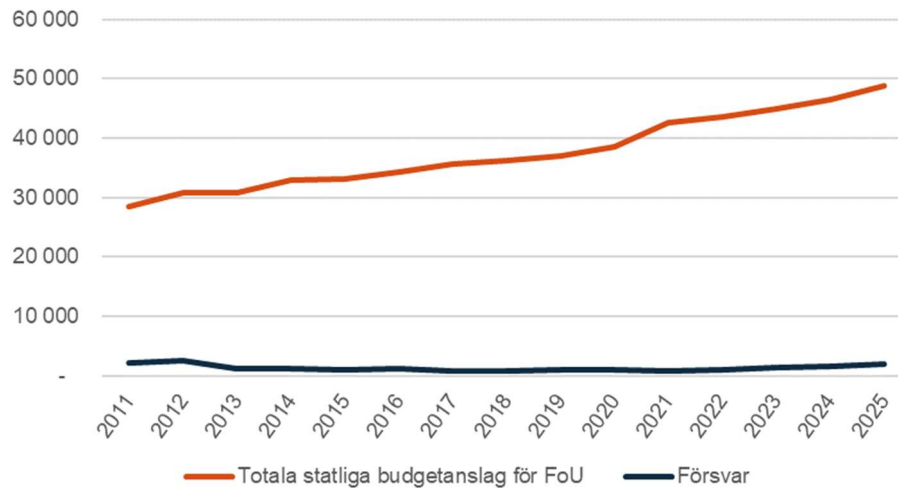
Statistiken över det statliga anslaget till forskning kan delas in i olika socioekonomiska ändamål.²³ Totalt fördelas anslagen på tretton olika mål, och ett av dessa är försvar.²⁴ För 2024 uppgick det statliga FoU-anslaget för detta mål till 1 633 miljoner kronor (mnkr), medan det för 2025 uppgår till 1 978 mnkr, en ökning om drygt 300 mnkr. Huvuddelen av dessa medel är knutna till anslag under Försvarsdepartementet, men mindre summor är också knutna till andra departement. På samma sätt är Försvarsdepartementets FoU-anslag inte helt och hållet knutet till det socioekonomiska målet ”Försvar”, anslag går också till målen ”Industriell produktion och teknik” (171 mnkr), ”Allmän vetenskaplig utveckling inom naturvetenskap, teknik och samhällsvetenskap” (133 mnkr) samt ”Hälsa” (4 mnkr).²⁵

²³ SCB (2025b).

²⁴ Övriga socioekonomiska mål är: ”Utforskande och utnyttjande av jorden”, ”Miljö”, ”Utforskande och utnyttjande av rymden”, ”Transport, telekommunikationer och annan infrastruktur”, ”Energi”, ”Industriell produktion och teknik”, ”Hälsa”, ”Jordbruk”, ”Utbildning”, ”Kultur, rekreation, religion och massmedia”, ”Politiska och sociala system, strukturer och processer”, ”Allmän vetenskaplig utveckling: FoU finansierat av statliga ramanslaganslag till universitet och högskola” samt ”Allmän vetenskaplig utveckling: FoU finansierat av andra anslag än statliga ramanslag till universitet och högskola”.

²⁵ Se tabellen Statliga budgetanslag för FoU, mnkr efter departement, socioekonomiska mål enligt NABS 2007

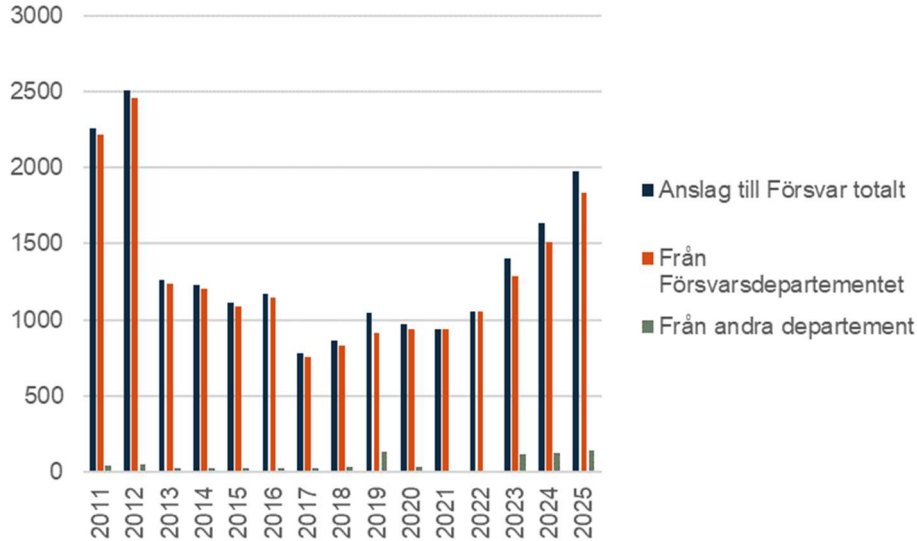
Figur 2. Statliga budgetanslag för FoU, totalt och för socioekonomiska målet ”Försvaret” i miljoner kronor (mnkr).

Källa: SCB (2025c)

Anslagen till försvarsforskning som socioekonomiskt mål ligger i huvudsak under Försvarsdepartementet, och där med tyngdpunkt på anslag 1:4 ”Forskning och teknikutveckling” och anslag till Totalförsvarets forskningsinstitut, men även 2:4-anslaget för krisberedskap som används för forskningsfinansiering hos Myndigheten för civilt försvar, för den undersökta perioden benämnt Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, och Myndigheten för psykologiskt försvar. Därutöver ingår mindre anslag vilka återfinns också hos andra departement. I Statistiska centralbyråns dataserier framgår att medel till det socioekonomiska målet ”Försvaret”, i olika omgångar, gått via anslag till myndigheter under Klimat- och näringslivsdepartementet (2023–2025), Kulturdepartementet (2017–2019), Näringsdepartementet (2011–2012), Utbildningsdepartementet (2019) och Utrikesdepartementet (2011–2020 samt 2023–2025).

Figur 3: Departementstillhörighet för anslag till det socioekonomiska ändamålet ”Försvaret” 2014–2024, (mnkr).

Källa: SCB (2025c)

2.2 Om FoU inom beredskapsförordningen

Likt alla andra myndigheter under regeringen omfattas de forskningsfinansierande myndigheterna och forskningsråden av beredskapsförordningen.²⁶ Beredskapsförordningen omfattar alla Sveriges myndigheter och delar in dem i tre grupper.

Alla myndigheter omfattas av 7–14 §. Vissa av dessa myndigheter omfattas även av 15 § om tjänsteman i beredskap, 16 § om ledningsfunktion samt 17 § om risk- och sårbarhetsbedömning. Dessa tre tillkommande paragrafer gäller för antingen ”vissa myndigheter enligt regeringsbeslut” (15–16 §) eller för myndigheter som MSB beslutat ska lämna en risk- och sårbarhetsanalys (17 §). För alla myndigheter gäller enligt 10 § att ”varje myndighet ska i sin verksamhet beakta totalförsvarets krav”. I detta ingår, men är inte begränsat till, att planera för att kunna fortsätta sin verksamhet så långt det är möjligt med hänsyn till tillgång på personal och förhållanden i övrigt. Därutöver stipulerar 7 § att alla myndigheter ska identifiera samhällsviktig verksamhet inom sitt ansvarsområde.

²⁶ Förordning (2022:524).

Den andra gruppen omfattar de så kallade **beredskapsmyndigheterna**. En beredskapsmyndighet är, enligt 18 §, en statlig myndighet ”med ansvar inom en eller flera viktiga samhällsfunktioner och vars verksamhet har särskild betydelse för samhällets krisberedskap och totalförsvaret”. Förordningens 20 § anger att ”beredskapsmyndigheterna ska ha god förmåga att motstå hot och risker, förebygga sårbarheter, hantera fredstida krissituationer och genomföra sina uppgifter vid höjd beredskap. De ska även verka för att de övriga statliga myndigheter, kommuner, regioner, sammanslutningar och näringsidkare som är berörda utvecklar sin förmåga i dessa avseenden.” Som en del i detta ska myndigheterna enligt 20 § p. 6 ”beakta behovet av forsknings- och utvecklingsinsatser och annan kunskapsinhämtning såsom erfarenhetsåterföring av inträffade händelser”.

Den tredje gruppen utgörs av myndigheter med **sektorsansvar**. Av förordningens 24 § framgår att ”en sektorsansvarig myndighet ska inom sin beredskapssektor leda arbetet med att samordna åtgärder inför och vid fredstida krissituationer och höjd beredskap. Den ska också driva på arbetet inom beredskapssektorn, stödja beredskapsmyndigheterna samt verka för att uppgifter och roller inom beredskapssektorn tydliggörs.”

Som MTFA noterat tidigare ²⁷ finns det en del oklarheter i beredskapsförordningen när det gäller att tolka vad de olika paragraferna de facto stipulerar. Det finns också identifierade brister och utmaningar kopplade till arbetet inom sektorerna och även för alla de myndigheter som ligger utanför sektorerna men som ändå omfattas av beredskapsförordningens inledande paragrafer.

2.2.1 De forskningsfinansierande myndigheterna och forskningsråden i förordningen

De svenska forskningsfinansierande myndigheterna och forskningsråden, alltså de 25 myndigheter som ingår i denna rapport, fördelar sig som följer i den gruppindelning som specificerades i föregående delkapitel.

Tabell 2: Svenska forskningsfinansiärers och forskningsråds hemhörighet i förordning (2022:524) om statliga myndigheters beredskap.

Förordningens paragrafer	Myndigheter som omfattas av paragraferna
--------------------------	--

²⁷ Se bland annat MTFA (2025a) samt MTFA (2025d).

Omfattas av 7–14§§	Brottsoffermyndigheten Folke Bernadotteakademin Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering Konkurrensverket Nordiska Afrikainstitutet Rymdstyrelsen Skolforskningsinstitutet Statens centrum för arkitektur och design Statens geotekniska institut Statens institutionsstyrelse Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete Verket för innovationssystem Vetenskapsrådet
Omfattas därutöver av 18–22§§ och är beredskapsmyndighet	Myndigheten för psykologiskt försvar Naturvårdsverket <i>Riksantikvarieämbetet*</i> Statens jordbruksverk Strålsäkerhetsmyndigheten <i>Sveriges geologiska undersökning*</i>
Omfattas därutöver av 23–25§§ och är sektorsansvarig myndighet	Försäkringskassan Myndigheten för samhällsskydd och beredskap Statens energimyndighet Trafikverket

* Riksantikvarieämbetet och Sveriges geologiska undersökning blev beredskapsmyndigheter under 2025. Eftersom denna rapport bygger på data fram till 2024 hanteras dessa myndigheter som icke-beredskapsmyndigheter i kapitel 3 och 4.

För den undersökta perioden fanns det forskningsfinansierande myndigheter, som övrig myndighet i sektorn eller som sektorsansvarig myndighet, i sju av dem (tabell 3).

Tabell 3: Forskningsfinansierande myndigheter inom beredskapssektorena

Beredskapssektor	Forskningsfinansierande myndighet
Ekonomisk säkerhet	Försäkringskassan
Elektroniska kommunikationer och post	Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
Energiförsörjning	Statens energimyndighet (<i>sektorsansvar</i>) Strålsäkerhetsmyndigheten
Industri, byggande och handel	Sveriges geologiska undersökning

Livsmedelsförsörjning och dricksvatten	Naturvårdsverket Statens jordbruksverk
Räddningstjänst och skydd av civilbefolkningen	Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (<i>sektorsansvar</i>)
Transporter	Trafikverket (<i>sektorsansvar</i>)

Utöver ovanstående fördelning är både Myndigheten för psykologiskt försvar och Riksantikvarieämbetet forskningsfinansierande beredskapsmyndigheter, men ingen av dem är knutna till någon beredskapssektor enligt förordningen.

Sektorer som saknar en forskningsfinansierande myndighet är:

- Finansiella tjänster
- Försörjning av grunddata
- Hälsa, vård och omsorg
- Ordning och säkerhet
- Utrikeshandel.

3. Forskningsfinansieringens art och omfattning

I detta kapitel redogörs för den kartläggning som gjorts av forskningsfinansierande myndigheter och forskningsrådets finansiering.

Denna analys bygger på data från tolv myndigheter (tabell 4)

Tabell 4: Sammanställning av vilka myndigheters data som ingår i analysen.

Finansiär	Beredskapsmyndighet
Energimyndigheten	Ja
Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggnad	Nej
Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd	Nej
Jordbruksverket	Ja
Myndigheten för psykologiskt försvar	Ja
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	Ja
Riksantikvarieämbetet	Nej*
Sveriges geologiska undersökning	Nej*
Strålsäkerhetsmyndigheten	Ja
Trafikverket	Ja
Verket för innovationssystem	Nej
Vetenskapsrådet	Nej

* Blev beredskapsmyndighet 2025, det vill säga efter undersökt period

Av 25 identifierade myndigheter var det drygt hälften som hade data som utifrån egna ställningstaganden eller MTFAs nyckelordslista,²⁸ ansågs relevanta. Övriga hade inte relevant forskning eller hade inte möjlighet att tillgängliggöra data med önskad kvalitet.

3.1 Totalförsvarsrelevant forskningsfinansiering

Den inhämtning av data som genomfördes inom ramen för rapporten resulterade i ett dataset med så kallad administrativ forskningsdata om 3 877 ansökningar inkomna under perioden 2014–2024, där en knapp tredjedel av

²⁸ Se bilaga 1.

dessa blivit beviljade bidrag. De beviljade ansökningarna har gått igenom och klassats utifrån matchning mot Myndigheten för samhällsskydds och beredskaps lista över samhällsviktiga verksamheter och funktioner ²⁹, samt kompletterande klassningar utifrån militär–civil relevans, vetenskaplig utveckling och allmänna totalförvarsfrågor. Utfallet av relevansklassningen har kvalitetssäkrats internt. Efter denna genomgång kvarstår 598 beviljade projekt från totalt 12 myndigheter.³⁰ Det totala beviljade beloppet uppgår till 2,2 miljarder kronor för åren 2014–2024.³¹ Detta är alltså utöver den forskning som utförs på anslagsmedel hos bland annat Totalförsvarets forskningsinstitut och Försvarshögskolan och andra lärosäten samt uppdragsforskning finansierad av Försvarsmakten och andra myndigheter.

Tabell 5: Omfattningen av forskningsfinansiärernas finansiering 2014–2024.

Myndighet	Antal beviljade ansökningar	Totalt beviljat belopp
Energimyndigheten	44	216 896 376
Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd	12	29 053 000
Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande	13	174 957 048
Jordbruksverket	7	10 667 984
Myndigheten för psykologiskt försvar	19	63 290 263
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	90	539 821 861
Riksantikvarieämbetet	1	2 481 812
Strålsäkerhetsmyndigheten	1	3 546 000
Sveriges geologiska undersökning	18	22 497 000
Trafikverket	31	127 696 000
Verket för innovationssystem	328	863 095 266
Vetenskapsrådet	34	149 387 344
Summa	598	2 203 389 952

Som figur 4 visar har det skett en ökning av beviljade bidrag med relevans för totalförsvaret. År 2014 beviljades 18 bidrag, från fem olika

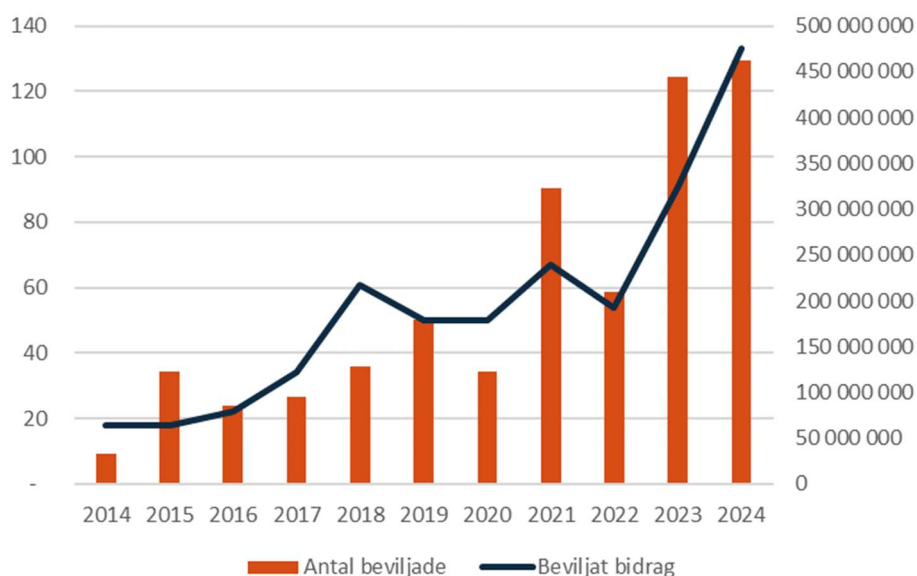
²⁹ MSB (2025).

³⁰ I inledningskapitlet anges att 14 myndigheter skickat data. Två myndigheter har fallit bort till följd av antingen relevanskriteriet eller på grund av bristande kvalitet i data.

³¹ Beviljat belopp ska inte blandas samman med utbetalat belopp. Beviljat belopp avser totalt bidrag till en beviljad ansökan för den löptid som ansökan avser.

myndigheter.³² Antalet ökade löpande till och med 2018, då vi kan se ett minskat antal men samtidigt ett ökat beslutsbelopp. Efter 2018 fluktuerade antal och beslutat bidrag fram till och med 2022, varefter en stadig ökning i såväl antal som beviljat belopp kan noteras.

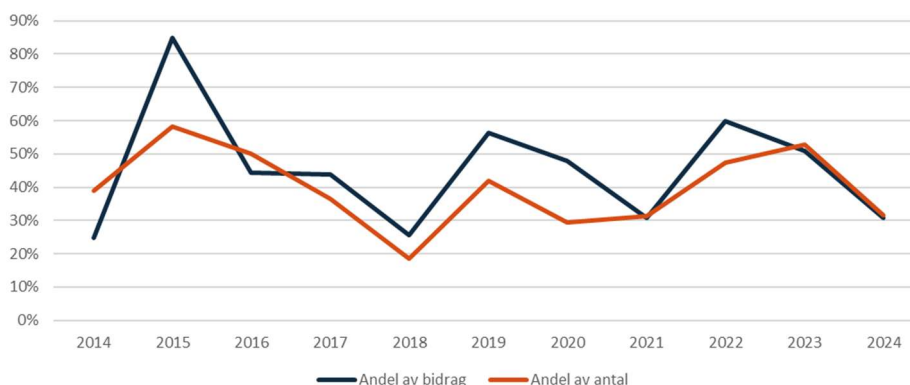
Figur 4: Utveckling av forskningsbidrag 2014–2024.

Av de tolv finansiärerna som redovisat bidrag blev sex av dem utnämnda till beredskapsmyndigheter under undersökningsperioden. För hela perioden står dessa sex för 32 procent av totalt antal beviljade bidrag, och 44 procent av det totala beviljade bidraget. Om analysen avgränsas till de år som strukturen med sektorer och beredskapsmyndigheter har funnits, 2022 till 2024, har dessa myndigheter ansvarat för 39 procent av antalet beviljade stöd, men fortsatt 43 procent av beviljat bidrag. För 2024 uppgick dessa andelar till 32 procent av antalet beviljade och 31 procent av totalt beviljat bidrag. Bakom den fluktuation som framgår av figur 5 nedan ligger i huvudsak större finansieringsbeslut hos dels Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, dels Energimyndigheten. Dessa beslut skapade topparna som uppstod 2015, 2019 och 2023.

³² Beviljade bidrag 2014 kom från Energimyndigheten (3 st), Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (3 st), Sveriges geologiska undersökning (1 st), Verket för innovationssystem (9 st) och Vetenskapsrådet (2 st).

Figur 5: Beredskapsmyndigheternas andel av bidrag och antal beviljade ansökningar per år.

Utifrån tillgängliga data noterar MTFA att den forskningsfinansiering som tillkommer från de myndigheter som inte är inordnade i någon sektor utgör en betydande andel av den totalförsvarsrelevanta forskningen.

3.2 Forskningsfinansiering av samhällsviktiga verksamheter och funktioner

Av totalt 598 beviljade bidrag har 241 gått att klassa tematiskt utifrån Myndigheten för samhällsskydds och beredskaps lista över samhällsviktiga verksamheter och funktioner. Det totala bidraget av dessa 241 ansökningar uppgår till knappt 1,1 miljarder kronor.

MTFA noterar att de beviljade ansökningarna inte täcker in samtliga samhällsviktiga verksamheter, vare sig de som idag ingår i dagens beredskapssektorer eller de som har identifierats som samhällsviktiga men som ligger utanför sektorsindelningen. Av nästan 600 beviljade ansökningar har inga bidrag kunnat identifierats som avser funktioner inom sektorerna ”Ekonomisk säkerhet” och ”Finansiella tjänster”³³. När det gäller samhällsviktiga verksamheter utanför sektorsindelningen har huvuddelen av bidragen gått till ”Demokrati och beredskap” men inget beviljat har kunnat knytas till ”Förskola, utbildning och forskning”.

³³ För finansiella tjänster fanns en beviljad ansökan, men data och kompletterande informationsinhämtning indikerar att projektet inte realiserades.

Tabell 6: Fördelning av bidrag utifrån MSB:s lista över samhällsviktiga funktioner.

Samhällsviktig verksamhet	Beviljat bidrag	Beviljat antal
Finansiering med huvudsaklig hemvist i en beredskapssektor		
Ekonomisk säkerhet	-	-
Elektroniska kommunikationer och post	2 964 000	1**
Energiförsörjning	157 902 133	28
Finansiella tjänster	-	-
Försörjning av grunddata	984 051	1
Hälsa, vård och omsorg	92 433 950	16
Livsmedelsförsörjning och dricksvatten	143 015 145	39
Ordning och säkerhet	102 668 356	11
Räddningstjänst och skydd av civilbefolkningen	84 436 356	23
Transporter	73 276 817	18
Finansiering med utan huvudsaklig hemvist i en beredskapssektor		
Demokrati och beredskap	396 539 172	96
Förskola, utbildning och forskning	-	-
Bygg, handel och industri*	15 995 892	6
Övriga	6 036 001	2

* ”Bygg, handel och industri” har införts som beredskapssektor 2025, vilket är efter den undersökta perioden. ** I underlaget finns två beviljade bidrag som tematiskt kopplar till ”Elektroniska kommunikationer och post”, men endast en av dem har information om beviljat bidrag.

Som framgår av tabell 6 finns det några områden där finansieringen är lägre eller frånvarande. Utöver att det inte finns någon finansiering till de tre tidigare nämnda områdena, finns det bara ett fåtal exempel på finansiering inom sektorerna ”Elektroniska kommunikationer och post” samt ”Försörjning av grunddata”. Även området som kallas ”Övrigt” och i vilket samhällsviktiga funktioner ingår som ”Hantering av avlidna och begravingar”, ”Legitimering” och ”Migration och befolkningsrörelser” är ett sådant. För detta område har enbart vi identifierat två bidrag, ett från Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd och ett från Myndigheten för psykologiskt försvar.

Utifrån tillgängliga data har vi identifierat centrala forskningsfinansiärer inom de samhällsviktiga verksamheterna och funktionerna (tabell 7). Denna sammanställning visar att beredskapsmyndigheterna Energimyndigheten och Trafikverket är de huvudsakliga finansiärerna av forskning inom de sektorer

som de också har ett sektorsansvar för. På liknande sätt är det Myndigheten för samhällsskydd och beredskap som är största finansiär inom sektorn ”Räddningstjänst och skydd av civilbefolkningen”; de är också huvudsaklig finansiär av forskning kopplat till sektorn ”Ordning och säkerhet” samt till den icke sektorsanknutna samhällsviktiga verksamheten ”Demokrati och beredskap”.

Utöver det icke sektorsanknutna verksamhetsområdet ”Övrigt”, i vilket Myndigheten för psykologiskt försvar framstår som den främsta finansiären, domineras övriga sektorer och icke sektorsanknutna områden av forskningsfinansiärer som inte har någon uttalad roll inom beredskapssektorn. Vår undersökning visar att Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggnad är främsta finansiär av sektorn ”Livsmedelsförsörjning och dricksvatten” och av sektorn ”Försörjning av grunddata” genom finansiering av en ansökan kopplad till geografisk information.

Därutöver är det Verket för innovationssystem som är den främsta finansiären av sektorn ”Hälsa, vård och omsorg”, en sektor som också Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd är påtagligt närvarande inom. Verket för innovationssystem är dessutom främsta finansiär av den nyttillkomna sektorn ”Bygg, handel och industri”. Avslutningsvis är det Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd som finansierat sektorn ”Elektroniska kommunikationer och post”, med ett projekt fokuserat på digital kriskommunikation.

Tabell 7: Sammantaget största forskningsfinansiär per samhällsviktig verksamhet 2014–2024.

Samhällsviktig verksamhet	Största bidragsgivare	Summa bidrag
Finansiering med huvudsaklig hemvist i en beredskapssektor		
Ekonomisk säkerhet	-	-
Elektroniska kommunikationer och post	Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd	2 964 000
Energiförsörjning	Energimyndigheten	67 177 177
Finansiella tjänster	-	-
Försörjning av grunddata	Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggnad	984 051
Hälsa, vård och omsorg	Verket för innovationssystem	76 112 532

Livsmedelsförsörjning och dricksvatten	Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande	161 459 277
Ordning och säkerhet	Myndigheten för samhällsbyggnad och beredskap	101 463 356
Räddningstjänst och skydd av civilbefolkningen	Myndigheten för samhällsbyggnad och beredskap	62 441 003
Transporter	Trafikverket	52 592 000
Finansiering utan huvudsaklig hemvist i en beredskapssektor		
Demokrati och beredskap	Myndigheten för samhällsbyggnad och beredskap	225 311 315
Förskola, utbildning och forskning	-	-
Bygg, handel och industri*	Verket för innovationssystem	9 400 000
Övriga	Myndigheten för psykologiskt försvar	5 440 001

Ett ytterligare perspektiv på hur ansvarsfördelningen för denna del av den kunskapsbaserade förmågetillväxten inom totalförsvaret ser ut är andel av forskning. Sett till andel har de forskningsfinansierande beredskapsmyndigheterna endast en begränsad roll i finansieringen av sektorerna ”Elektroniska kommunikationer och post”, ”Försörjning av grunddata”, ”Hälsa, vård och omsorg”, ”Livsmedelsförsörjning och dricksvatten” samt i den nyligen tillkomna sektorn ”Bygg, handel och industri”. Dessutom saknas forskningsfinansiering för sektorerna ”Ekonomisk säkerhet” och ”Finansiella tjänster”, samt inom den icke sektorsanknutna samhällsviktiga verksamheten ”Förskola, utbildning och forskning” helt.

Tabell 8: Beredskapsmyndigheternas andel av finansiering av samhällsviktiga verksamheter.

Samhällsviktig verksamhet	Beredskapsmyndigheternas andel av finansiering
Finansiering med huvudsaklig hemvist i en beredskapssektor	
Ekonomisk säkerhet	-
Elektroniska kommunikationer och post	0 %
Energiförsörjning	48 %
Finansiella tjänster	-
Försörjning av grunddata	0 %
Hälsa, vård och omsorg	2 %
Livsmedelsförsörjning och dricksvatten	10 %

Ordning och säkerhet	93 %
Räddningstjänst och skydd av civilbefolkningen	86 %
Transporter	90 %
Finansiering utan huvudsaklig hemvist i en beredskapssektor	
Demokrati och beredskap	70 %
Förskola, utbildning och forskning	-
Bygg, handel och industri	22 %
Övriga	90 %

Finansieringsläget för beredskapssektorerna och de icke sektorsanknutna samhällsviktiga verksamheterna nyanseras ytterligare när fokuset skiftas till samhällsviktiga funktioner. De samhällsviktiga funktionerna representerar en nedbrytning av den överordnade strukturen i samhällsviktiga verksamheter, och bidrar således till att förtydliga vad som kan behöva prioriteras inom respektive beredskapssektor.

Tabell 9: Forskningsfinansiering av samhällsviktiga funktioner 2014–2024.

Samhällsviktig verksamhet	Samhällsviktig funktion	Finansierad
Finansiering med huvudsaklig hemvist i en beredskapssektor		
Ekonomisk säkerhet	Finansiering av offentlig verksamhet	Nej
	Utbetalning av statliga ersättningar	Nej
Elektroniska kommunikationer och post	Digitala plattformar, tjänster och informationssystem	Ja
	Elektroniska kommunikationsnät/tjänster och annan radioanvändning	Nej
	Post	Nej
Energiförsörjning	Bränslen och flytande drivmedel	Ja
	El	Ja
	Energigas	Ja
	Fjärrvärme och fjärrkyla	Ja
Finansiella tjänster	Betalningsförmedling	Nej
	Finansiell stabilitet	Nej
	Försäkring	Nej
	Sparande, finansiering och finansiell riskhantering	Nej
Försörjning av grunddata	Grunddata	Ja
Hälsa, vård och omsorg	Försörjning av sjukvårdsprodukter	Nej

	Hälso- och sjukvård	Ja
	Läkemedelsförsörjning	Ja
	Smittskydd – människor	Ja
	Socialtjänst	Nej
	Tandvård	Nej
Livsmedelsförsörjning och dricksvatten	Avfallshantering	Ja
	Avlopp	Nej
	Djurens hälso- och sjukvård	Ja
	Dricksvattenförsörjning	Ja
	Livsmedelsdistribution	Nej
	Livsmedelssäkerhet inklusive dricksvatten	Ja
	Livsmedelstillverkning	Ja
	Måltidsverksamhet	Nej
	Primärproduktion	Ja
	Smittskydd – djur	Nej
Ordning och säkerhet	Bevakning och fysiskt skydd av samhällsviktig verksamhet	Ja
	Kontroll, skydd och övervakning av Sveriges gränser	Nej
	Rättskedjan	Ja
Räddningstjänst och skydd av civilbefolkningen	Räddningstjänst	Ja
	Skydd av civilbefolkningen	Ja
Transporter	Kollektivtrafik	Ja
	Landtransporter	Ja
	Lufttransporter	Ja
	Sjötransporter	Ja
	Terminaler	Ja
Finansiering utan huvudsaklig hemvist i en beredskapssektor		
Demokrati och beredskap	Allmänna val	Nej
	Beredskap och krishantering	Ja
	Dömande och rättsvärdande verksamhet	Nej
	Kulturarv	Ja
	Nyheter och samhällsinformation	Ja
	Personalförsörjning under höjd beredskap	Ja
	Psykologiskt försvar	Ja
	Säkerställande av rikets ledning och offentlig förvaltning	Ja
Bygg, handel och industri	Bygg och anläggning	Ja
	Handel	Ja

	Industri	Ja
	Utrikeshandel	Nej
Förskola, utbildning och forskning	Tillsyn av barn och elever	Nej
	Utbildning för barn och elever	Nej
	Utbildning för vuxna elever	Nej
Övriga	Hantering av avlidna och begravningar	Nej
	Legitimering	Nej
	Migration och befolkningsrörelser	Ja

Totalt delas de samhällsviktiga verksamheterna in i 58 samhällsviktiga funktioner. Tabell 9 ovan visar att det finns finansieringsluckor inom de övergripande samhällsviktiga verksamheterna. Inom sektorn ”Elektroniska kommunikationer och post” saknas forskning för två av tre samhällsviktiga funktioner, och den finansiering som finns utgörs av ett enda projekt. I sektorn ”Hälsa, vård och omsorg” har forskningsfinansiering förekommit mot hälften av de samhällsviktiga funktionerna. Därmed saknas det, enligt våra data, forskning som kan bidra med en kunskapsbaserad förmågetillväxt inom frågor som rör tandvård, socialtjänst och försörjning av sjukvårdsprodukter. Av de 58 samhällsviktiga funktionerna har forskningsfinansiering kunnat knytas till 34; 24 samhällsviktiga funktioner ser därmed ut att sakna forskningsfinansiering.

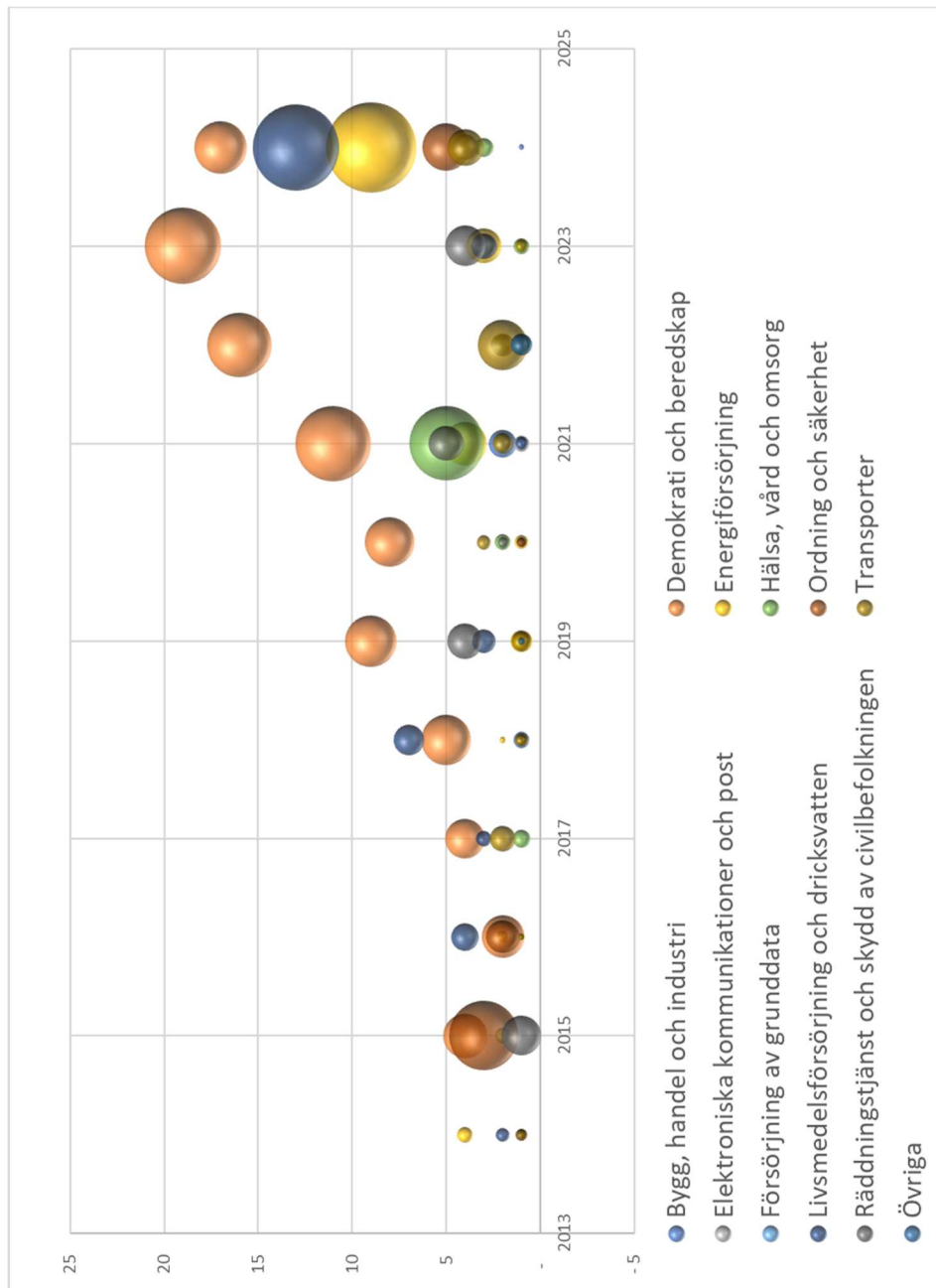
Tabell 10: Antal år med finansieringsbeslut för de åtta mest frekvent finansierade samhällsviktiga funktionerna.

Samhällsviktig verksamhet	Samhällsviktig funktion	Antal år med finansieringsbeslut
Demokrati och beredskap	Beredskap och krishantering	11
Livsmedelsförsörjning och dricksvatten	Primärproduktion	10
Räddningstjänst och skydd av civilbefolkningen	Räddningstjänst	8
Demokrati och beredskap	Psykologiskt försvar	7
Energiförsörjning	El	7
Hälsa, vård och omsorg	Hälso- och sjukvård	6
Transporter	Landtransporter	6
Transporter	Lufttransporter	6

Som framgår av tabell 10 finns det 8 samhällsviktiga funktioner i vilka det tillkommit forskningsfinansiering vid fler än hälften av de undersökta åren.

Dessa funktioner fördelar sig över 6 olika samhällsviktiga verksamheter. För 12 av de 58 samhällsviktiga funktionerna har forskningsfinansiering, utifrån tillgängliga data, enbart uppkommit vid ett tillfälle. Och 24 av dem saknar, utifrån tillgängliga data, finansiering.

Figur 6: Forskningsfinansiering av samhällsviktiga verksamheter utifrån antal (Y) och omfattning (storlek) per år.

Figur 6 ovan visar spridningen av beslut om beviljning av ansökningar inom respektive samhällsviktig verksamhet. Noterbart är att den samhällsviktiga verksamheten ”Demokrati och beredskap”, dit huvuddelen av Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps samt Myndigheten för psykologiskt försvars forskningsfinansiering hör, är en av få som indikerar en konsekvent och tilltagande trend. ”Livsmedelsförsörjning och dricksvatten” har finansieringsbeslut för flertalet av åren, men omfattningen i såväl antal som beviljat bidrag varierar. För 2024 ökar omfattningen markant då Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggnad fattar beslut om så kallade centrumbidrag³⁴ till ett antal miljöer. En liknande trend kan man se för de samhällsviktiga verksamheterna ”Räddningstjänst och skydd av civilbefolkningen” samt ”Transporter”.

3.2.1 Analys

Det saknas forskningsfinansiering av ett mindre antal samhällsviktiga verksamheter. Men när vi bryter ner materialet på finansiering av samhällsviktiga funktioner blir ett möjligt finansieringsgap än tydligare

Data indikerar vidare att det enbart i ett antal av de samhällsviktiga verksamheterna stadigvarande tillkommer finansiering. Många av dem har antingen sporadisk finansiering, eller finansiering i en begränsad omfattning.

Av de forskningsfinansierande beredskapsmyndigheterna gör framför allt Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Myndigheten för psykologiskt försvar, Energimyndigheten och Trafikverket ett tydligt avtryck inom ”sina” sektorer, med undantag i verksamheten ”Elektroniska kommunikationer och post” där Myndigheten för samhällsskydd och beredskap är beredskapsmyndighet men där finansiering från dem, enligt tillgänglig data, ser ut att saknas.

De tre forskningsråden Verket för innovationssystem, Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggnad samt Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd spelar en betydande roll för finansieringen av ett antal av de samhällsviktiga verksamheterna.

3.3 Övrig totalförsvarsrelevant forskningsfinansiering

Utöver den andel av forskningsfinansieringen som kan verka förmågefrämjande inom beredskapssektorerna har återstoden av

³⁴ Ett centrumbidrag är finansiering av såväl forskning som forskargruppens uppbyggnad som forskningsmiljö, och avser ett generellt högre och längre bidrag än andra typer av bidragsformer hos forskningsråden.

relevansbedömda ansökningar klassats utifrån ett tematiskt perspektiv. För grundvetenskaplig forskning har vi använt en kombination av Statistiska centralbyråns indelning av forskningsfinansiering på socioekonomiska ändamål³⁵ och standard för svensk indelning i forskningsämnen.³⁶ Detta har kompletterats med en klassning på möjlig civil-militär synergj, också hänvisat till som ”dual use”, cybersäkerhet, allmänt totalförsvaret samt militär-relaterad forskning. I denna grupp ingår 357 beviljade ansökningar uppgående till ett totalt beslutat bidragsbelopp om drygt 1,1 miljarder kronor.

Tabell 11: Tematiska klassningar samt beviljat bidrag för åren 2014–2024.

Tematisk klassning	Beviljat bidrag	Antal
Allmänt totalförsvaret	11 089 200	7
Cybersäkerhet	353 905 563	84
Dual-use	634 240 638	224
Militär: personalförsörjning	14 047 000	4
Vetenskaplig utv/natur	24 963 282	18
Vetenskaplig utv/samH	38 210 000	6
Vetenskaplig utv/teknik	50 681 976	14
Totalsumma	1 127 137 659	357

Denna tematiska klassning är i sig inte oproblematisk eftersom det är svårare att säga vad som är relevant och inte, särskilt när det kommer till ”dual use” och ”vetenskaplig utveckling”. I det första fallet har vår utgångspunkt varit potential för tekniköverföring från civila projekt till militär användning. I detta ingår exempelvis utveckling och användning av drönare till teknikutveckling kopplad till foto, fotoanalys, radar och bärförmåga. När det gäller vetenskaplig utveckling handlar det exempelvis om identifiering och möjligt bruk av kritiska jordartsmetaller, samhällsvetenskaplig forskning om social sammanhållning i osäkra tider samt grundläggande teknikutveckling och teknikstyrning.

Av de tolv myndigheter vars forskningsfinansiering ingår i denna analys är det nio som har finansierat forskning som klassats in i de teman som identifierats.

³⁵ De socioekonomiska ändamålen är enligt SCB: ”Allmän vetenskaplig utveckling”, ”Hälsa”, ”Energi”, ”Transport, telekommunikation och annan infrastruktur”, ”Försvaret”, ”Övriga”.

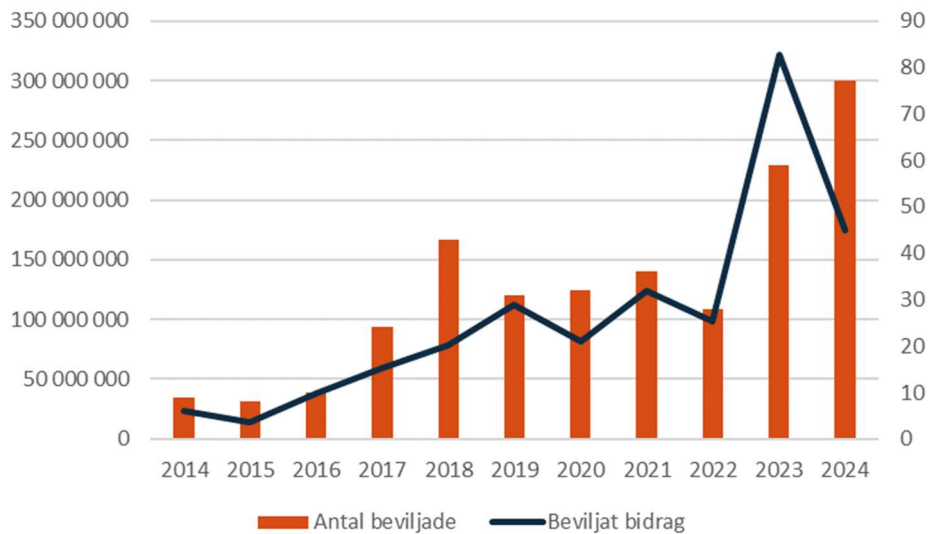
³⁶ UKÄ (2024).

Tabell 12: Fördelning av finansiering på forskningsfinansiärer, 2014–2024.

Finansiär	Beviljat bidrag	Antal
Verket för innovationssystem	687 044 891	256
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	144 044 877	23
Energimyndigheten	103 816 926	22
Trafikverket	75 104 000	18
Vetenskapsrådet	64 848 500	16
Myndigheten för psykologiskt försvar	21 950 000	2
Sveriges geologiska undersökning	20 364 000	16
Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggnad	4 999 465	2
Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd	4 965 000	2
Totalsumma	1 127 137 659	357

För de tematiskt klassade bidragen framkommer en liknande tillväxt under perioden (figur 7) som vi såg för dem som klassats till de samhällsviktiga sektorerna. 2014 beviljades nio ansökningar ett totalt bidrag om 23 554 956 kr. Efterföljande år skedde en viss minskning varefter omfattningen vuxit löpande, med några toppar i antal eller bidrag år 2018 och 2023.

Figur 7: Utveckling av tematiskt klassade beslut 2014–2024.

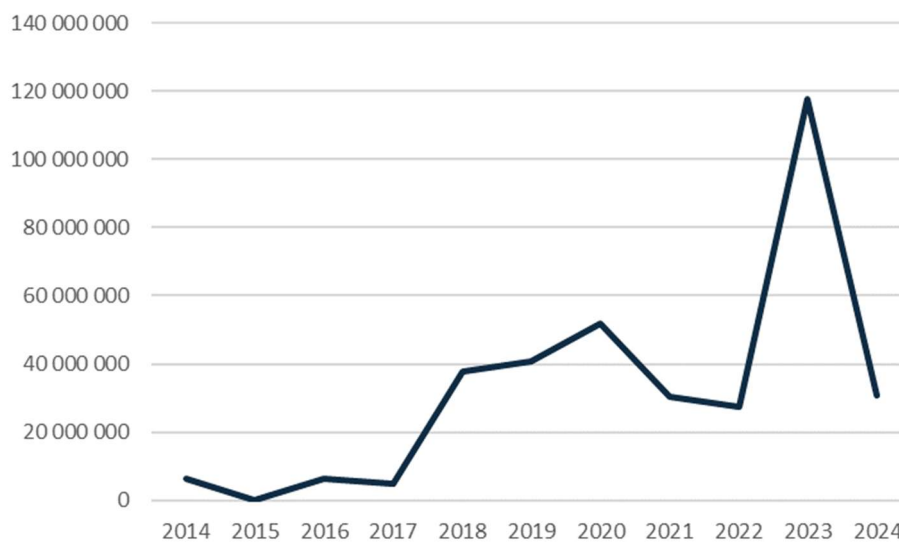

3.3.1 Finansiering kopplad till cybersäkerhet

Frågor om cybersäkerhet har vuxit fram som en avgörande strategisk fråga för regeringen, Försvarmakten och samhället i stort. En nationell strategi för cybersäkerhet presenterades under 2025, och i regleringsbrev för 2025 finns uppdrag till 93 olika myndigheter som syftar till förstärkningar av cybersäkerheten hos svenska myndigheter.

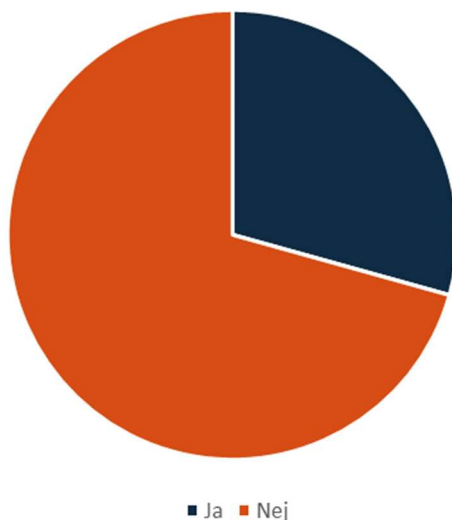
Forskningsfinansieringen inom, och relaterat till, cybersäkerhet har vuxit under åren 2014 till 2024. En första större ökning inträffade 2018 då ackumulerade beslut ökade från knappt 10 miljoner kronor till 40 miljoner, varefter finansieringsbesluten minskade något 2021. 2023 utmärker sig som ett år med särskilt mycket tillkommande finansiering. Det året fattades beslut om nästan 120 miljoner kronor i bidrag till olika forskningsansökningar. Bakom ökningen ligger betydande bidrag från såväl Myndigheten för samhällsskydd och beredskap som Verket för innovationssystem.

Figur 8: Utveckling av finansieringsbeslut 2014–2024 avseende cybersäkerhet.

Totalt är det sex forskningsfinansiärer som, utifrån tillgängliga data, bidragit med medel till forskning inom cybersäkerhet. Tre av dessa sex myndigheter är beredskapsmyndigheter, alla tre med sektorsansvar. Övriga tre är forskningsråd. När det gäller fördelningen av beviljade bidrag står dock beredskapsmyndigheterna för en knapp tredjedel av de samlade bidragsbesluten, sett till belopp (figur 9).

Figur 9: Är forskningsfinansiering relaterad till cybersäkerhet finansierad av beredskapsmyndigheter 2014–2024? Figuren anger andelar.

3.3.2 Finansiering kopplad till ”dubbla användningsområden”

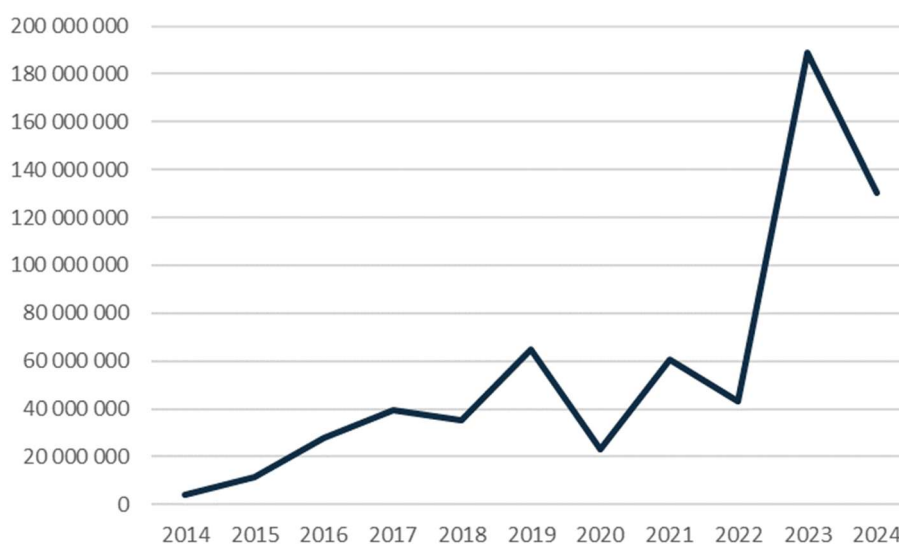
”Dubbla användningsområden” (s.k. dual use) är ett begrepp som syftar på produkter, tjänster, teknik eller programvara som kan användas både civilt och militärt. Begreppet är inte helt lätt att operationalisera i en analys som denna. Till exempel har i vissa fall tillgängliga data innehållit tydliga uppgifter om faktisk eller planerad potential för civil–militära synergier, i andra fall har klassningen utgått från antaganden om att generell teknikutveckling alternativt forskning relaterad till drönare har möjlighet att kunna bidra till en förmågeökning inom såväl civilt försvar som inom det militära försvaret. Det kan jämföras med rapporter om hur civil teknik i allmänhet och civila drönare i synnerhet kommit till användning för alltifrån kartläggning och spaning till bekämpning av mål i Ukraina.³⁷

Även här kan vi notera en stadigvarande tillväxt av beslutade bidrag, med dalar 2020 och 2022, men med en omfattande ökning till 2023. Totalt har de årliga besluten gått från cirka 4 miljoner år 2014 till 130 miljoner kronor år 2024, med en topp 2023 om nästan 190 miljoner kronor i beviljade bidrag. Finansiering kopplad till ”dual use” utgör cirka 30 procent av den totala

³⁷ Tillväxtanalys (kommande)

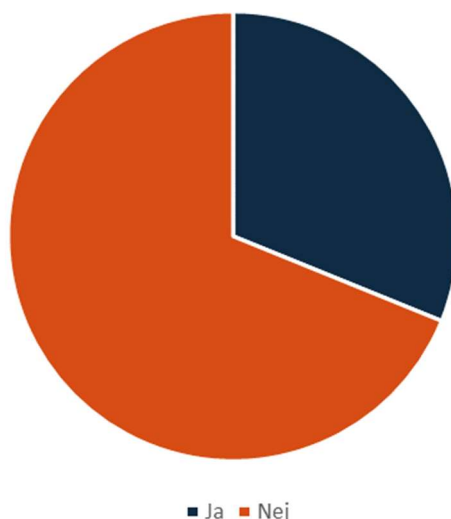
finansieringen i dataunderlaget, och nästan 40 procent av antalet finansierade aktiviteter.

Figur 10: Utveckling av finansieringsbeslut 2014–2024 avseende ”dual use”.

Fördelningen av forskningsfinansiering mellan beredskapsmyndigheter och andra myndigheter ser för finansieringen av civil–militära synergier ut ungefär som den gjorde för cybersäkerhet (se avsnittet 3.3.1.). Beredskapsmyndigheter med ett tydligt ansvar för att bidra till totalförsvarets förmågeuppbyggnad står för ungefär en tredjedel av bidragen, sett till antal kronor.

Figur 11: Är forskningsfinansiering med potentiell ”dual use” finansierad av beredskapsmyndigheter 2014–2024. Figuren anger andelar.

Utifrån tillgängliga data har vi identifierat sju övergripande teman för forskningsfinansiering kopplad till civil–militära synergier. Vi kommer här inte närmare gå in på den forskning som finansieras, men kan konstatera att forskning och utveckling kopplad till drönare, avseende sådant som styrning, räckvidd, bärkapacitet, radar med mera, står för nästan 60 procent av bidragen för åren 2014–2024. Verket för innovationssystem står för merparten av denna forskningsfinansiering, men även andra myndigheter bidrar. Denna siffra skulle antagligen växa om den kompletterades med data från de myndigheter som inte skickat in underlag till denna studie. Utöver drönare utgör annan teknikutveckling, forskning kopplad till gråzonsproblematiken, innovation och AI väsentliga delar av återstoden av finansieringen.

Tabell 13: Andel av finansiering till aspekter av ”dual use” 2014–2024.

Aspekt av dual use	Beviljat bidrag	Största finansiär
AI	11 834 350	Verket för innovationssystem
Drönare	358 039 362	Verket för innovationssystem
Gråzon	34 346 994	Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
Innovation och nyttiggörande	17 183 775	Verket för innovationssystem

Materieförsörjning	9 157 822	Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
Rymd	299 931	Myndigheten för samhällsskydd och beredskap*
Teknikutveckling	198 356 404	Verket för innovationssystem

* Notera att Rymdstyrelsen inte haft möjlighet att dela data till denna rapport.

Av de sju FoU-områden som identifierats står Verket för innovationssystem för störst andel av forskningsfinansieringen i fyra av dem.

3.3.3 Finansiering av vetenskaplig utveckling – grundforskning

Att fastställa vilka andelar av grundforskningen som på sikt har relevans för totalförsvaret är svårt. De siffror som här redogörs för är sådant som inkommit till MTFA i samband med inhämtningen av data för denna rapport. Totalt är det 38 av de 598 beviljade bidragen som vi har bedömt som grundforskning.

Utifrån tillgängliga data har grundforskning identifierats kopplat till forskningsämnesområdena³⁸ naturvetenskap, samhällsvetenskap och teknik. Som framgår av tabell 13 finns det ett begränsat men kontinuerligt flöde av tillkommande bidrag inom såväl naturvetenskap som teknik, medan samhällsvetenskaplig forskning främst tillkommit från 2021.

Tabell 14: Finansiering av grundforskning, fördelat på forskningsämnesområde, 2014–2024. Siffran inom parentes anger antalet finansierade aktiviteter per år.

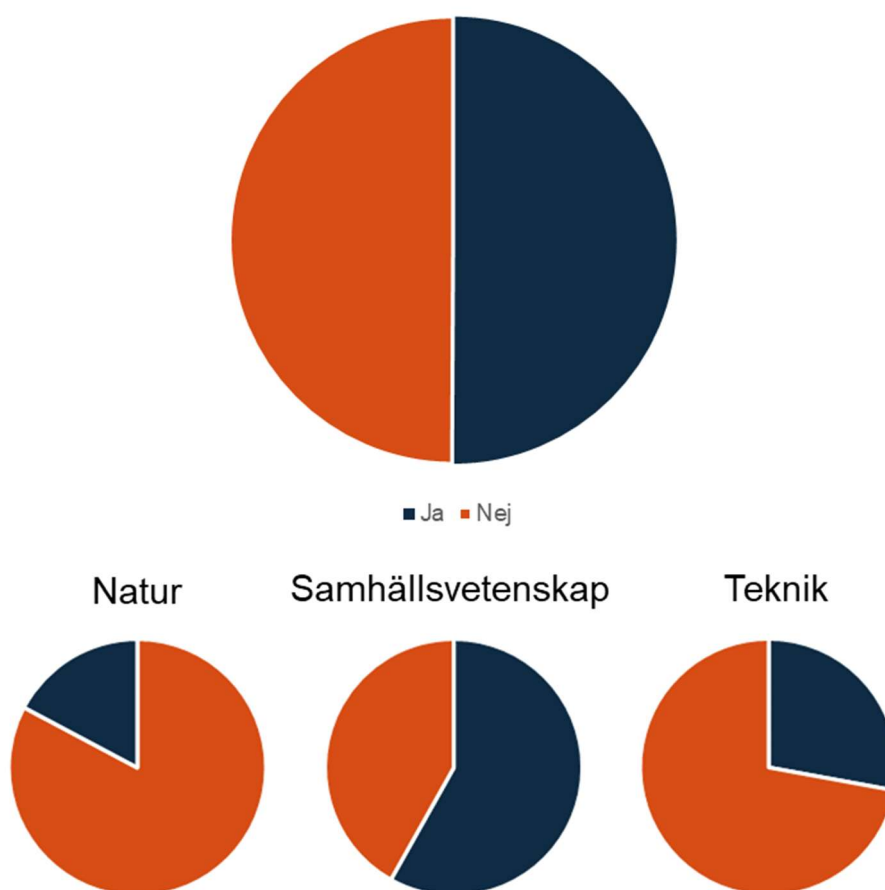
År	Naturvetenskap	Samhällsvetenskap	Teknik
2014	991 000 (1)		6 442 000 (2)
2015	2 650 000 (2)		
2016			4 800 000 (1)
2017	1 274 000 (1)	3 150 000 (1)	
2018			4 747 500 (2)
2019	2 209 000 (1)		
2020	2 388 000 (3)		3 221 000 (2)
2021	2 194 000 (1)	8 070 000 (2)	17 340 041 (2)
2022	7 115 000 (2)	20 800 000 (1)	499 355 (1)
2023	5 843 000 (6)	3 049 000 (1)	3 812 080 (2)

³⁸ UKÄ (2024).

2024	299 282 (1)	3 141 000 (1)	9 820 000 (2)
Summa	24 963 282 (18)	38 210 000 (6)	50 681 976 (14)

Huvudsakliga finansiärer när det gäller finansierade aktiviteter är Vetenskapsrådet, Myndigheten för psykologiskt försvar samt Sveriges geologiska undersökning, men det finns också en del medel från Energimyndigheten och Verket för innovationssystem. Figur 12 nedan visar på total fördelning av finansiering mellan forskningsfinansierande beredskapsmyndigheter och andra forskningsfinansierande myndigheter och forskningsråd.

Figur 12: Är forskningen inom forskningsämnesområdet finansierad av forskningsfinansierande beredskapsmyndigheter? Figuren anger andelar.

3.4 Analys av återstående finansierade aktiviteter

Tolv finansierade aktiviteter har inte gått att kategorisera utifrån tidigare tematiska klassningar. Åtta av dessa avser forskning som lyfter breda totalförsvarsfrågor som inte enkelt gått att placera in i strukturen för samhällsviktiga verksamheter och funktioner. Därutöver är det fyra finansierade aktiviteter som studerar frågor om personalförsörjning, arbetsmiljö m.m. inom militärt försvar.

Två av de tolv finansierade aktiviteterna är hemmahörande hos Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och Trafikverket, båda är beredskapsmyndigheter med sektorsansvar. Övriga åtta har finansierats av Verket för innovationssystem (fem stycken), Vetenskapsrådet (tre stycken) och Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd (två stycken).

3.5 Utlysningar riktade mot totalförsvaret

Vår kartläggning visar att processerna för hur forskningsfinansierande myndigheter och forskningsråd hanterar sin forskningsfinansiering skiljer sig åt, vilket även gäller deras sätt att redovisa och hantera processerna. Utifrån Riksrevisionens granskning³⁹ vet vi att metoden med utlysningar till vilka forskare kan skicka in sina ansökningar är en tämligen väletablerad praxis, även om inte alla myndigheter har system för att göra datauttag på utlysningsnivå.

En utlysning är ett slags erbjudande där den utlysande myndigheten publicerar ett erbjudande om att erhålla forskningsbidrag. Utlysningar kan vara öppna, i betydelsen att det står forskare fritt att ansöka om forskningsbidrag inom hela myndighetens område. Det andra alternativet är att de är riktade, i betydelsen att de avser endast en mindre specificerad del av myndighetens område.

Av de 598 finansierade aktiviteterna som ingår i rapporten har 530 av dem tydligt inkommit, administrerats och finansierats via utlysningar. För de återstående 68 saknas information om utlysning. Det kan bero på att myndigheten inte jobbar med utlysningar, eller på att information om dessa inte gått att inkludera i tillgängliggjort dataset. Totalt har 298 olika utlysningar identifierats i vårt dataunderlag.

Efter en genomgång av utlysningarnas namn har knappt 48 procent av de beviljade ansökningarna gått att knyta till en utlysning som har en inriktning mot totalförsvars- och/eller beredskapsfrågor. Om utlysningar från

³⁹ RiR 2021:05

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap undantas, givet myndighetens roll i totalförsvaret, minskar andelen ansökningar som beviljats inom ramen för en utlysning med ett totalförsvars- eller beredskapstema till 37 procent.

Av 298 utlysningar har 80 eller en dryg fjärdedel, en uppfattad inriktning mot totalförsvars- eller beredskapsfrågor. Det totala antalet består därmed också av 218 utlysningar utan uppenbar anknytning till frågor rörande totalförsvaret eller beredskapsfrågor.

Av de 80 utlysningarna med uppfattad inriktning mot totalförsvars- och beredskapsfrågor härrör 38 av dem från forskningsfinansierande beredskapsmyndigheter. Av de återstående 42 står Verket för innovationssystem bakom 34 av dem. Därutöver har Vetenskapsrådet samt Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggnad genomfört vardera fyra utlysningar var med denna tematiska inriktning. Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd har inte haft någon utlysning under perioden som varit riktad mot totalförsvarsrelevant forskning inom myndighetens ansvarsområden.

3.6 Sammanfattning

I detta kapitel har vi undersökt förekomsten av totalförsvarsrelevant forskning hos de svenska forskningsfinansierande myndigheterna och forskningsråden.

Vi har jämfört förekomst av totalförsvarsrelaterad forskning finansierad av en forskningsfinansierande beredskapsmyndighet och från myndigheter som inte omfattas av 18–25 § i förordningen (2022:524) om myndigheters beredskap.

Det som framkommer är att drygt hälften av de forskningsfinansierande myndigheterna och forskningsråden har forskning av relevans för totalförsvaret.

Utifrån vår analys framkommer att forskningsfinansierande beredskapsmyndigheter ligger bakom 35 procent av antalet finansierade forskningsaktiviteter, och de står för 45 procent av de beviljade bidragen. Övriga kommer från myndigheter utanför beredskapsförordningens ansvarsutpekande.

Vidare framgår att drygt två miljarder kronor har beviljats under perioden 2014–2024. Det motsvarar drygt 200 miljoner kronor om året i beviljade

bidrag, vilket alltså ej ska sammanblandas med utbetalade bidrag. Är detta tillräckligt?

Vad som är tillräckligt eller inte är självklart svårt att svara på, bland annat för att det saknas tydliga mål och en sammanhållen plan för totalförsvarsforskningen. Det finns heller ingen myndighet som har ett helhetsansvar. Det beviljade bidraget kan vid en första anblick se stort ut, men bryts det ned kan man konstatera att exempelvis Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärds bidrag till totalförsvarsrelevant forskning utifrån data utgör mindre än en procent av deras totala bidragsbeviljning under perioden.⁴⁰

Genomgången av forskning med inriktning mot samhällsviktiga verksamheter och funktioner indikerar att det finns funktioner som, utifrån tillgängliga data, inte varit föremål för någon finansierad forskning. Andra har haft ett visst men sporadiskt stöd. Enbart ett fåtal av de samhällsviktiga funktionerna ser ut att ha haft en stadigvarande tillkommande forskningsfinansiering.

De forskningsfinansierande myndigheter och forskningsråd som inte omfattas av 18–25 § i beredskapsförordningen har spelat en viktig roll för säkerställandet av forskningsfinansiering. Det gäller för både forskningsfinansiering mot samhällsviktiga verksamheter och funktioner samt annan tematisk forskningsfinansiering av relevans för totalförsvaret. Utan dem hade totalförsvarsrelevant forskning bedrivits i en mindre utsträckning.

⁴⁰ Utifrån tillgängliga årsredovisningar för forskningsrådet summeras totalt beviljat bidrag för åren 2019–2024 till drygt 5 miljarder kronor. Det kan jämföras med att myndigheten under samma period fattat beslut om knappt 19 miljoner kronor i bidrag till forskning som bedömts vara totalförsvarsrelevant utifrån tillgängligt underlag.

4. Forskningsfinansierande myndigheters arbete med beredskapsförordningen

Med 25 forskningsfinansierande myndigheter och forskningsråd har Sverige en internationellt sett decentraliserad struktur för forskningsfinansiering.⁴¹ I detta finns en möjlig styrka sett utifrån myndigheternas möjlighet att finansiera forskning av nytta för dem och för samhället utifrån myndigheternas uppgifter och uppdrag, så som grundtanken med denna struktur uppfattats ha varit.⁴² Men utifrån ett totalförsvarsperspektiv och utifrån förutsättningarna för att finansiera, identifiera och nyttiggöra potentialer för civil–militär synergi har strukturen kritiserats.⁴³

Inom ramen för MTFA:s regeringsuppdrag att utvärdera den nya strukturen för civilt försvar och samhällets krisberedskap⁴⁴ har en enkät riktad mot myndigheter som enbart omfattas av 7–14§ i beredskapsförordningen genomförts. Dessa myndigheter är inte beredskapsmyndigheter men även för dem gäller att de ska beakta totalförsvarets krav inom den ordinarie verksamheten. Utfallet av denna undersökning finns i rapporten ”Civilt försvar bortom beredskapsmyndigheterna”. I detta kapitel kommer ett begränsat urval av svar från av denna enkäts insamling att redogöras för. Av 110 inkomna svar kan 14 av dem kopplas till denna rapports population. Utfallet av denna begränsade populations svar kommer att kontrasteras mot den större populationens svar. För ökad tydlighet kommer ursprungsrapporten ovan att hänvisas till som **källrapporten**, och den större populationen som **källpopulationen**, i löptexten. För att skapa jämförbarhet mellan källpopulationens svar (AndelKällP) och svaren från den begränsade populationen av forskningsfinansierande myndigheter och forskningsråd (Andel FoFin) redovisas svaren i andelar (procent) i efterföljande figurer.

Enkäten ställde frågor om myndigheternas arbete med respektive paragraf som de omfattas av i beredskapsförordningen. I denna rapport ingår enbart ett urval av frågorna med följande fokus:

⁴¹ SOU 2023:59.

⁴² Bergelin, E; Lundin, P & Stenlås, N (2025).

⁴³ SOU 2023:59.

⁴⁴ MTFA regleringsbrev 2025

- 7§, om att identifiera samhällsviktig verksamhet inom eget ansvarsområde,
- 10§, om att beakta totalförsvarets krav i den ordinarie verksamheten
- 12§ rörande informationsgivning till Regeringskansliet.

Fjorton myndigheter har svarat (tabell 14).⁴⁵

Detta kapitel fördjupar rapportens frågeställning rörande de forskningsfinansierande myndigheternas potential att bidra till en kunskapsbaserad förmågetillväxt genom att granska mognaden i myndigheternas totalförsvarsrelaterade arbete.

Tabell 15: Översikt av inkomna svar på enkät om myndigheters arbete med beredskapsförordningen bortom beredskapsmyndigheterna.

Erhållna enkätsvar	
Brottsoffermyndigheten	Riksantikvarieämbetet*
Folke Bernadotteakademien	Statens centrum för arkitektur och design
Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd	Styrelsen för internationellt utvecklingsarbete
Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggnad	Statens geotekniska institut*
Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering	Statens institutionsstyrelse
Konkurrensverket	Sveriges geologiska undersökning
Nordiska Afrikainstitutet	Verket för innovationssystem

* Riksantikvarieämbetet och Sveriges geologiska undersökning blev beredskapsmyndigheter under 2025 men var det inte under tiden för vare sig enkätens genomförande eller den analys av forskningsfinansiering som denna rapport avser.

Som vi tidigare visat på i kapitel 3 så utgör dessa myndigheter en viktig källa för totalförsvarsrelevant forskningsfinansiering. Samtidigt visar data att finansieringen i huvudsak uppkommit utanför särskilda satsningar. Detta faktum är å ena sidan ett kvalitetsbetyg för den forskning som trots allt finansierats, men å andra sidan riskerar nödvändig forskning inom totalförsvarets områden och utifrån detta behov också att trängas ut av annan forskning.

⁴⁵ För ytterligare information om enkäten och analys av svaren se MTFAs (2025b).

Det ska noteras att under den undersökta perioden har särskilt Verket för innovationssystem givits en tydligt utpekad roll som forskningsfinansiär när det gäller totalförsvaret. Under 2024 startade myndigheten tillsammans med Försvarsmakten, och med stöd av Totalförsvarets forskningsinstitut och Försvarets materielverk, ett civil–militärt innovationsprogram.⁴⁶ Andra noterbara aktiviteter inom populationen under den undersökta perioden är den analys som Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggnad låtit göra avseende myndighetens finansiering inom krisberedskap, resiliens och robusthet⁴⁷ samt ett tillägg till Vetenskapsrådets instruktion⁴⁸ med en ny uppgift att ”i sin verksamhet beakta Sveriges utrikes-, säkerhets- och försvarspolitiska intressen”.⁴⁹ Det har inte inom ramen för denna undersökning ingått att följa upp hur Vetenskapsrådet arbetar med denna tillkomna uppgift, men enligt myndighetens årsredovisning har det bland annat påverkan på deras arbete kring ansvarsfull internationalisering.⁵⁰

4.1 Myndigheternas förståelse för uppgiften och behov av stöd

När det gäller dessa myndigheters förståelse för uppgiften och behov av stöd är utfallet nära nog i överensstämmelse med det resultat som erhöles i den vidare populationen, vilket redovisats i källrapporten ”Civilt försvar bortom beredskapsmyndigheterna”.⁵¹ En något högre andel av respondenterna anger att de ”i mycket hög utsträckning” förstår vad som krävs av dem utifrån 7–14§ i beredskapsförordningen. Men samtidigt är det en högre andel som angett graderingen 3 på den 5-gradiga skalan.

⁴⁶ Vinnova (2024).

⁴⁷ Formas (2023).

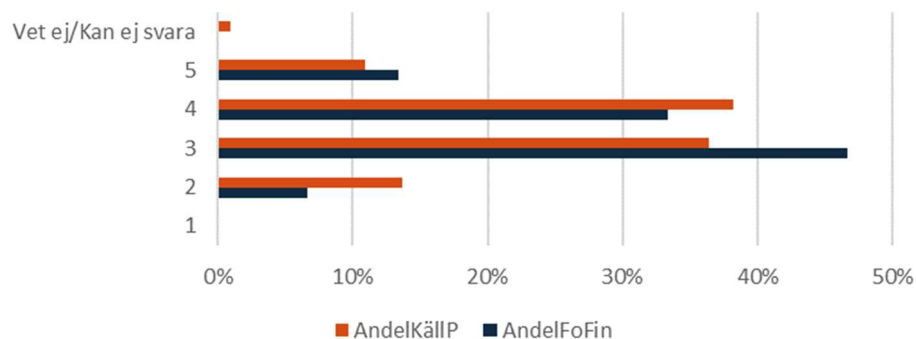
⁴⁸ Förordning (2009:975).

⁴⁹ Förordning (2022:875).

⁵⁰ Vetenskapsrådet (2025) s. 9.

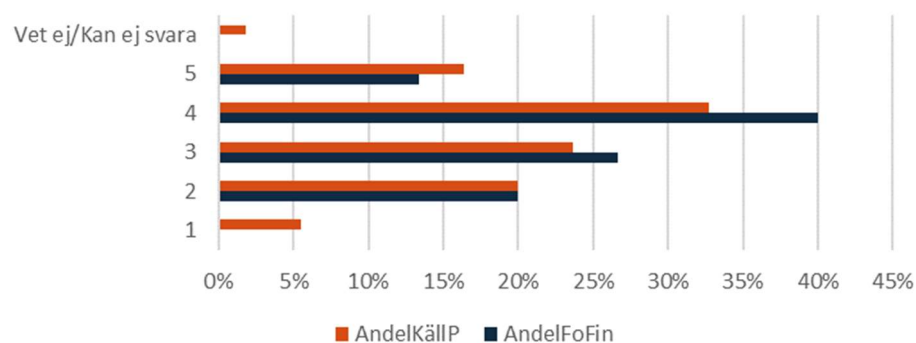
⁵¹ MTFA (2025b).

Figur 13: I vilken utsträckning är det lätt att förstå vad som krävs av er som myndighet i beredskapsförordningen 7–14§?

När det gäller behov av stöd uppgav 18 av 110 i källrapporten att det fanns ”i mycket hög utsträckning”. Även här skiljer sig denna rapporters snävare population åt något från den större gruppens eftersom 2 av 15 anger att behovet är mycket stort. Totalt angav drygt hälften av de forskningsfinansierande myndigheterna och forskningsråden att det fanns ett stort eller mycket stort behov av stöd för att förstå de uppgifter som åligger dem i beredskapsförordningens 7–14 paragraf.

Figur 14: I vilken utsträckning har ni behov av stöd för att förstå uppgifter i beredskapsförordningen 7–14§?

4.2 Samhällsviktig verksamhet, risker och sårbarheter

Beredskapsförordningens 7 paragraf har fyra punkter som anger att varje myndighet ska:

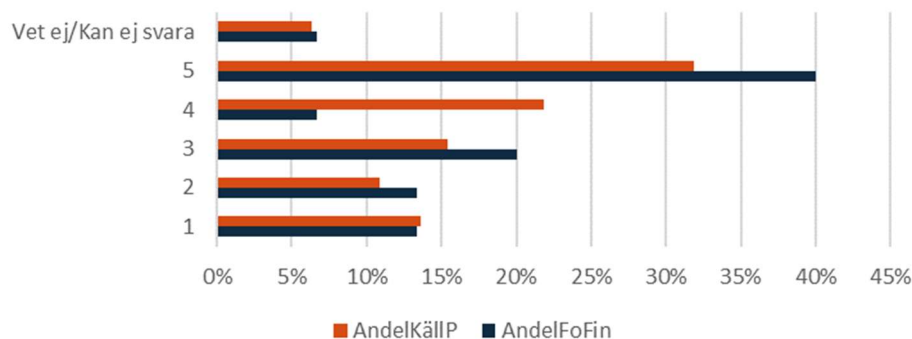
1. identifiera samhällsviktig verksamhet inom myndighetens ansvarsområde,
2. kontinuerligt analysera om det inför eller vid frestida krissituationer och höjd beredskap finns sårbarhet och hot eller risker som allvarligt kan hota, skada eller försämra förmågan till den samhällsviktiga verksamheten inom ansvarsområdet,
3. bedriva ett systematiskt arbete för att kunna upprätthålla den egna samhällsviktiga verksamheten (kontinuitet) och verka för att andra aktörer inom ansvarsområdet också bedriver ett sådant arbete
4. minst vartannat år värdera och sammanställa resultatet av analysarbetet enligt 1–3 i en risk- och sårbarhetsanalys. Risk- och sårbarhetsanalysen ska även omfatta vilka åtgärder som myndigheten vidtagit och planerar för att minska sårbarheten mot sådana hot och risker som identifierats samt en övergripande bedömning av vilka övriga åtgärder inom myndighetens ansvarsområde som bör vidtas i samma syfte.

Knappt hälften av myndigheterna uppger att de i hög eller mycket hög utsträckning arbetat med att identifiera samhällsviktiga verksamheter inom sina områden (figur 15). I källrapporten var det 1 av 3 som uppgav samma svar.

Av 14 svarande har 12 av dem vidareutvecklat sitt svar. Denna återkoppling visar följande:

- Sju myndigheter har identifierat att de bedriver eller bidrar till samhällsviktig verksamhet. Av dessa pekar fyra ut sin forskningsfinansierande verksamhet som samhällsviktig, varav två är forskningsråd.
- Fem myndigheter anger att de har genomfört ett identifieringsarbete utifrån MSBs ”Metod för identifiering av samhällsviktig verksamhet” och att de har landat i att de inte bedriver någon sådan.

Figur 15: I vilken utsträckning har ni identifierat den samhällsviktiga verksamhet som ryms inom ert område?

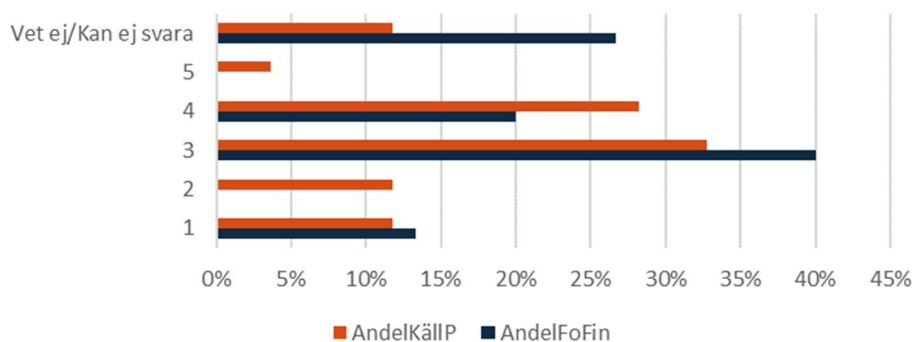
Inom de forskningsfinansierade myndigheterna och forskningsrådets ansvarsområden så är det ingen som anger att kontinuerlig analys av sårbarheter, hot eller risker görs i mycket hög utsträckning. I källpopulationen, det vill säga alla de myndigheter som svarade på enkätundersökningen, angav var tredje myndighet att detta gjordes i hög eller mycket hög utsträckning. I denna undersökning mer begränsade population är det var femte som anger att det görs i hög utsträckning. Samtidigt har 2 av 5 angett att de inte kan svara på frågan eller att det inte alls görs sådana analyser inom myndigheten. Lika många anger att man i viss utsträckning gör sådana analyser (figur 16).

Som källrapporten framför finns det sannolikt olika tillämpningar av MSB:s stödmaterial vilket kan bidra till utfallet.⁵² I källrapporten framkom att i liknande verksamheter, exemplet som nämns är universitet och högskolor, har vissa landat i att de bedriver de samhällsviktiga funktionerna ”utbildning för vuxna elever” och ”forskning” medan andra menar att de inte bedriver någon samhällsviktig verksamhet.⁵³ I denna begränsade populations fritextsvar anger två av tre svarande forskningsråd att ”forskning” är en samhällsviktig verksamhet som man bedriver, och ytterligare två av de övriga elva forskningsfinansierande myndigheterna gör detsamma.

⁵² MTFÄ (2025b).

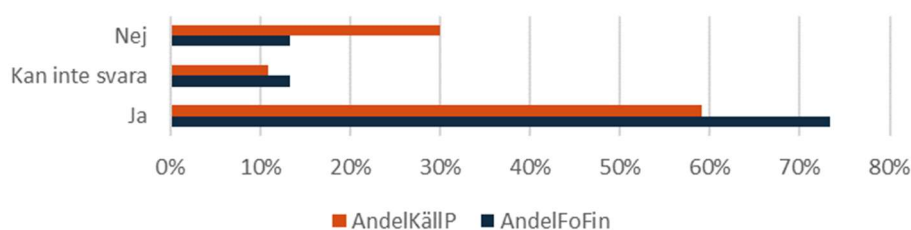
⁵³ ”Utbildning för vuxna elever” och ”Forskning” är båda samhällsviktiga funktioner i den icke sektorsanknutna men samhällsviktiga verksamheten ”Utbildning”. Se MSB (2025).

Figur 16: I vilken utsträckning arbetar ni med att kontinuerligt analysera sårbarhet, hot eller risker i den samhällsviktiga verksamhet som ryms inom ert ansvarsområde?

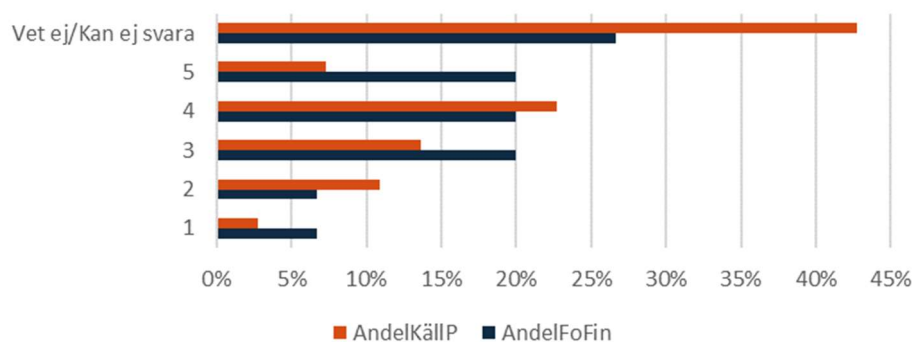
Trots utfallet på föregående frågor anger 11 av 15, eller tre fjärdedelar, av de svarande forskningsfinansierande myndigheterna och forskningsråden att man arbetar med risk- och sårbarhetsanalyser i enlighet med beredskapsförordningens 7§ (figur 17). I källpopulationen angav 3 av 5 myndigheter samma svar.

Figur 17: Sammanställer ni resultatet i en risk- och sårbarhetsanalys?

När det gäller användningen av resultaten från arbetet med risk- och sårbarhetsanalyser anger 6 av 15 svarande myndigheter att man i hög eller i mycket hög utsträckning använder dessa resultat i den ordinarie verksamhetsplaneringen och i myndigheternas prioriteringar. Nästan lika många anger ”inte alls” eller ”inte vet” om resultaten kommer till användning.

Figur 18: I vilken utsträckning används resultaten från er risk- och sårbarhetsanalys i myndighetens ordinarie verksamhetsplanering och prioriteringar?

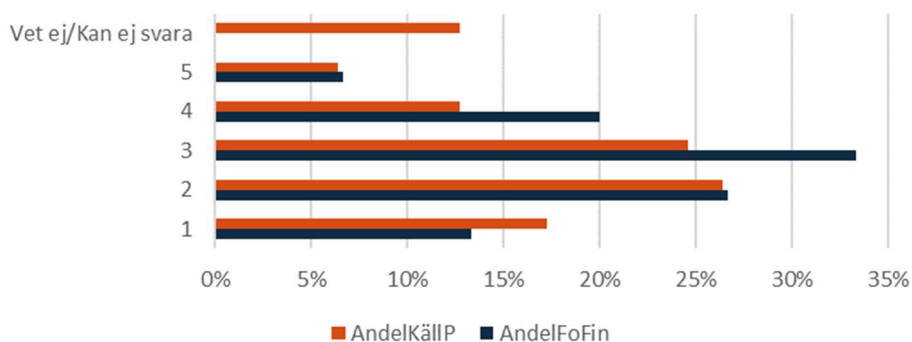
4.3 Beaktande av totalförsvarets krav i ordinarie verksamhet

I beredskapsförordningen §10 anges att varje myndighet i sin verksamhet ska beakta totalförsvarets krav. I detta ingår, men är inte begränsat till, att planera för att myndigheten vid höjd beredskap ska fortsätta sin verksamhet så långt det är möjligt med hänsyn till tillgången på personal och förhållandena i övrigt. För en forskningsfinansiär kan paragrafen tolkas som att totalförsvarets krav ska beaktas i forskningsfinansieringsverksamheten. För vissa kommer det vara svårt; det område inom vilket forskningsfinansieringen sker kan vara så begränsat att förutsättningarna inte finns, men för andra med ett bredare uppdrag är det mer möjligt.

Ur den avgränsade populationen av forskningsfinansierande myndigheter och forskningsråd är det bara 1 av 15 myndigheter som anger att de ”i mycket hög utsträckning” beaktar totalförsvarets krav i den ordinarie verksamheten. En dryg fjärdedel gör det i hög eller mycket hög utsträckning. Det kan jämföras med att en knapp femtedel av källpopulationens svar indikerade samma nivå av beaktande. I källpopulationen angav dessutom 33 av 110 respondenter (30 %) att man alls inte beaktar, eller inte vet om man beaktar, totalförsvarets krav i sin ordinarie verksamhet. I den begränsade populationen av forskningsfinansierande myndigheter är det enbart två myndigheter som ger samma svar, drygt 1 av 10 därmed.

Av de tre forskningsråd som svarat på enkäten anger ett att man inte alls (1) beaktar totalförsvarets krav, ett att det görs i mindre utsträckning (2) och ett att det görs i viss utsträckning (3).

Figur 19: I vilken utsträckning beaktar ni totalförsvarets krav i er ordinarie verksamhet?

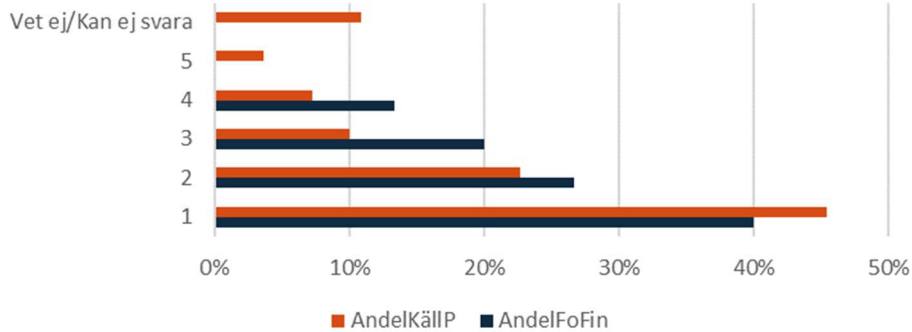

4.4 Informationskyldighet

I beredskapsförordningens sektion om informationskyldighet, 12§, anges att ”varje myndighet ska på förfrågan från Regeringskansliet lämna den information som behövs för samlade lägesbilder”. Exakt vad som ska lämnas och hur det ska ske framgår inte av paragrafen, men som källrapporten klargör är det av vikt att myndigheterna har etablerat och övat rutiner för detta.

I såväl den begränsade populationen av forskningsfinansierande myndigheter och forskningsråd som i källpopulationen svarar nästan hälften av myndigheterna att de inte alls etablerat eller övat på en rutin för hur detta ska kunna ske. I den begränsade populationen är det dessutom enbart 2 av 15 myndigheter som anger att man gjort detta i hög utsträckning, och ingen att det gjorts ”i mycket hög utsträckning”.

Figur 20: I vilken utsträckning har ni etablerat och övat rutiner för att lämna den information som krävs för en samlad lägesbild till Regeringskansliet?

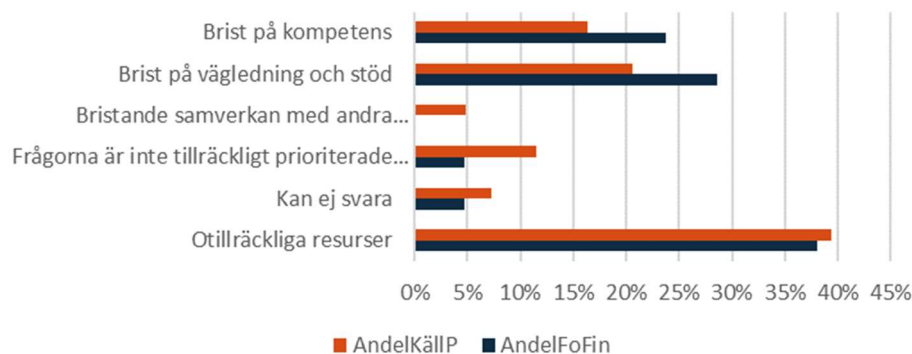

4.5 Hinder för implementering

Enkäten som användes för källrapporten avslutades med att ställa frågor om förekomst av hinder som påverkar myndigheterna i det arbete som ålagts dem i beredskapsförordningens 7–14§§. I enkäten fick respondenterna ange upp till två alternativ utifrån en lista av sex möjliga hinder. För såväl källpopulationen som den begränsade populationen av forskningsfinansierande myndigheter och forskningsråd anges ”brist på resurser” som det vanligaste hindret för implementering. Andra vanligt förekommande hinder är brist på vägledning och stöd samt brist på kompetens för att arbeta med frågorna. Ingen av myndigheterna anger att det finns hinder i form av bristande samverkan med andra myndigheter och aktörer, vilket givet ursprungssyftet med forskningsfinansierande myndigheter och forskningsråd⁵⁴, får ses som glädjande (figur 21).

⁵⁴ Bergelin, E; Lundin, P & Stenlås, N (2025).

Figur 21: Vilka är de främsta hindren för att uppfylla de uppgifter som följer av beredskapsförordningen?

4.6 Sammanfattning

Detta kapitel har jämfört den mindre populationen av forskningsfinansierande myndigheter och forskningsråd med en större population bestående av myndigheter som för undersökningsperioden enbart omfattats av beredskapsförordningens 7–14§§.

Det går inte att fastställa någon statistisk signifikans som tyder på omfattande skillnader mellan de två populationerna, och där populationerna skiljer sig åt är det ofta i mindre utsträckning samt på ett spretigt sätt.

En något högre andel av de forskningsfinansierande myndigheterna och forskningsråden arbetar med, sammanställer och använder sig av risk- och sårbarhetsanalyser i sin ordinarie verksamhetsplanering och prioritering. Men samtidigt är det något färre som i hög eller mycket hög utsträckning arbetat med att identifiera samhällsviktiga verksamheter inom sitt ansvarsområde.

När det gäller att beakta totalförsvarets krav i sin verksamhet är det både något fler och något färre av de forskningsfinansierande myndigheterna och forskningsråden som gör det. Det är inte heller tydligt i vilka delar av verksamheten som detta ska beaktas. Från andra rapporter vet vi att en del myndigheter förberett sig för att exempelvis ge Försvarmakten stöd, men att någon förfrågan från Försvarmakten inte kommit varför situationen blir oklar.⁵⁵

⁵⁵ MTFA (2025c).

På det hela taget är populationen som undersökts i denna rapport varken bättre än eller sämre än den så kallade källpopulationen. Utifrån vad som framkom i kapitel 3 har dessa myndigheter en viktig roll redan idag när det gäller att finansiera forskning och utveckling för totalförsvarets behov, eller i alla fall har några av myndigheterna idag en viktig sådan roll. Men som utfallet på användningen av källrapportens enkät tyder på finns det en hel del kvar att göra för att kunna säga att myndigheterna är väl skickade för att axla ett större ansvar.

5. Diskussion och förslag

I denna rapport undersöker MTFA vilken potential det finns inom den svenska strukturen och praktiken för forskningsfinansiering att stödja forskning och utveckling av relevans för totalförsvaret. Frågeställningen utgår från det historiska arv som forskningsfinansierande myndigheter i allmänhet och forskningsråden i synnerhet bygger på. Genom sin verksamhet ska de bidra till att lösa samhällsproblem⁵⁶, om än problemen och sättet att lösa dem på skiljer sig åt.

Enligt beredskapsförordningens 20 § faller det på beredskapsmyndigheterna att säkerställa att nödvändig forskning bedrivs för att möta de utmaningar som finns inom sektorernas verksamheter och funktioner. Genom att göra det ska en kunskapsbaserad förmågetillväxt komma till stånd. MTFA:s slutsats är att det bedrivs forskning i vissa delar av sektorsstrukturen. Vi ser vidare att det inte bedrivits forskning, eller att det bara bedrivits sporadiskt, i en ett antal samhällsviktiga verksamheter och funktioner.

Som kapitel 3 visade finns det en totalförvarsrelevant forskningsfinansiering som uppgår till drygt 2 miljarder kronor för åren 2014–2024. Till detta ska dock läggas saknad information från bland annat Rymdstyrelsen och Naturvårdsverket, och från ytterligare några andra myndigheter var underlaget bristfälligt vilket gjorde att det inte kunde inkluderas. Detta kan jämföras med en totalt uppskattad beviljad summa om drygt 200 miljarder kronor⁵⁷ som beviljats av dessa myndigheter för perioden 2014–2024. Utöver detta finns det en gränsdragningsproblematik som gör det svårt att uttala sig om vad som är totalförvarsrelevant och vad som ”inte” är det.⁵⁸ Denna gränsdragningsproblematik bedömer vi som större inom särskilt den grundvetenskapliga forskning som Vetenskapsrådet har i uppgift att finansiera.

Något som också framkommer av kapitel 3 är att beredskapsmyndigheterna inte täcker in alla samhällsviktiga verksamheter och funktioner med sin finansiering. Ett tydligt exempel på detta är Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Denna myndighet är sektorsansvarig myndighet för sektorn

⁵⁶ Bergelin, E; Lundin, P & Stenlås, N (2025).

⁵⁷ Summan är en uppskattning utifrån sammanställningar gjorda med AI.

⁵⁸ I någon utsträckning kan all forskning anses vara totalförvarsrelevant, men det ger inte bra förutsättningar för en diskussion. Därför måste en viss gradering ske.

”Räddningstjänst och skydd av civilbefolkningen”. Inom detta område har de också en viss forskningsfinansiering via det så kallade 2:4-anslaget för krisberedskap. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap är också beredskapsmyndighet inom sektorn ”Elektroniska kommunikationer och post”. Tillgängligt dataunderlag indikerar att myndigheten inte finansierar forskning inom denna sektor.

Vi noterar att frånvaron av forskningsfinansiering inom sektorn ”Elektroniska kommunikationer och post” kan förklaras av att de villkor för forskningsfinansiering som dikterar vad Myndigheten för samhällsskydd och beredskap får finansiera kan hindra myndigheten från att ta sådana initiativ.

Skrivningar i såväl anslagsvillkor som i myndigheters instruktionsbundna uppgifter kan således komma i konflikt med de intentioner som uttrycks i beredskapsförordningen. Detta gäller särskilt för beredskapsmyndigheter, men rimligtvis också för de övriga forskningsfinansierande myndigheterna och forskningsråden som inte har ett formellt ansvar att bidra till totalförsvaret med just forskning. Beredskapsförordningens 10 § som säger att ”varje myndighet ska i sin verksamhet beakta totalförsvarets krav” kan mycket väl tolkas som att den avser något annat av myndigheternas forskningsfinansieringsverksamhet.

5.1 Forskningsfinansiärernas möjliga roll i totalförsvaret

MTFA bedömer därmed att hälften av sektorerna ser ut att sakna en beredskapsmyndighet som via denna finansieringsform kan finansiera forskning.

Utmaningen blir större när forskningsfinansieringen bryts ned på samhällsviktiga funktioner. Då blir bristerna i täckning större om forskningsfinansieringen avgränsas till att det åligger de forskningsfinansierande beredskapsmyndigheterna att tillfredsställa behoven.

Täckningen på nivån samhällsviktig verksamhet förbättras tydligt om forskningsfinansierande myndigheter och forskningsråd inkluderas (tabell 16). Men dessa saknar idag ett formellt uppdrag, enligt beredskapsförordningen att bidra med forskningsfinansiering till sektorerna

Tabell 16: Förekomst av forskningsfinansiering riktad till samhällsviktiga sektorer

Sektor	Relevant finansiering finns från Beredskapsmyndighet	Annan myndighet finansierar	Gemensam täckning
Ekonomisk säkerhet			
Elektroniska kommunikationer och post		X	X
Energiförsörjning	X	X	X
Finansiella tjänster			
Försörjning av grunddata		X	X
Hälsa, vård och omsorg		X	X
Bygg, handel och industri*	X	X	X
Livsmedelsförsörjning och dricksvatten	X	X	X
Ordning och säkerhet	X	X	X
Räddningstjänst och skydd av civilbefolkningen	X	X	X
Utrikeshandel			
Transporter	X	X	X

Därutöver har tillgängliga data indikerat att de forskningsfinansierande myndigheter och forskningsråd som idag saknar ett tydligt uppdrag i förhållande till beredskapsförordningens 20 § har en viktig roll när det gäller annan tematisk forskning samt grundforskning av relevans för totalförsvaret.

Det finns en stor potential i den svenska strukturen för forskningsfinansiering, men det finns behov av att formalisera ansvaret. Dessutom bör takten och omfånget i de forskningsfinansierande myndigheternas och forskningsrådets finansiering av totalförsvarsrelevant forskning öka.

5.2 Förslag och rekommendationer

MTFA har i uppgift, enligt förordning (2022:1768) med instruktion för Myndigheten för totalförsvarsanalys, att ”inom sitt verksamhetsområde bistå regeringen med kvalificerade kunskapsunderlag när det gäller totalförsvarets

inriktning samt med handlingsalternativ för effektivisering av statliga insatser och styrning”.⁵⁹

Utifrån analysen föreslår MTFA regeringen att tydliggöra hur en kunskapsbaserad förmågeuppbyggnad ska säkerställas inom totalförsvaret i allmänhet och i beredskapssektorerna i synnerhet. Det kan övervägas om området totalförsvarsforskning, utveckling och innovation kan gynnas av en egen forskningsproposition, likt energiforskningspropositionen för energiområdet.

MTFA rekommenderar en översyn av organiseringen av forskningsfinansiering för totalförvarsändamål. Översynen bör leda till ett tydliggörande av roller och ansvar inom forskningsfinansiering av forskning och innovation i totalförsvaret.

MTFA rekommenderar att forskningsråden, men också andra forskningsfinansierande myndigheter, kan ges ett tydligare uppdrag inom sina nuvarande ansvarsområden att finansiera forskning av relevans för totalförsvaret.

MTFA rekommenderar sektorerna att tydliggöra sina kunskaps- och forskningsbehov, exempelvis genom framtagandet av forskningsagendor, men annars i samverkan med möjliga forskningsfinansierande myndigheter.

⁵⁹ Förordning (2022:1768), 2§ 4 p.

Referenser

Agrell, W (1989) Vetenskapen i försvarets tjänst - De nya stridsmedlen, försvarsforskningen och kampen om det svenska försvarets struktur, Studentlitteratur, Lund

Agrell, W (2002) Svenska förintelsevapen: utvecklingen av kemiska och nukleära stridsmedel 1928-1970, Historiska media, Lund

Bergelin, E; Lundin, P & Stenlås, N (2025) Det dolda universitetet – Militär forskning i kalla krigets Sverige, Kriterium, Lund

Formas (2023) Ett framtidssäkrat samhälle – Formas finansiering inom resiliens och robusthet – Rapport R7:2023, dnr: 2023-00182

Förordning (2009:975) med instruktion för Vetenskapsrådet

Förordning (2022:524) om statliga myndigheters beredskap

Förordning (2022:875) om ändring i förordningen (2009:975) med instruktion för Vetenskapsrådet

Förordning (2022:1768) med instruktion för Myndigheten för totalförsvarsanalys

Lundin, P; Stenlås, N & Gribbe, J (2010) Science for welfare and warfare – Technology and state initiative in cold war Sweden, Sagamore Beach, MA: Science History Publications, USA.

MSB (2025) Lista på viktiga samhällsfunktioner till stöd för arbete med civilberedskap; Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

MTFA (2025a) Beredskapssektorernas utveckling – Huvudrapport; Myndigheten för totalförsvarsanalys, dnr: 2023-110, 2025-06-13

MTFA (2025b) Civilt försvar bortom beredskapsmyndigheterna; Myndigheten för totalförsvarsanalys, dnr: 2023–110, 2025-11-25

MTFA (2025c) Myndigheternas processer för styrning, uppföljning och återrapportering – Delredovisning 1, Myndigheten för totalförsvarsanalys, dnr: 2025-55, 2025-11-14

MTFA (2025d) Möjligheter och utmaningar med den nya strukturen – Slutredovisning, Myndigheten för totalförsvarsanalys, dnr: 2023-110, 2025-12-01

Prop 1975:30 Regeringens proposition om energihushållningen m.m.

RiR 2021:05 Statliga myndigheters FoU-verksamhet – styrning och processer för kvalitet, relevans och hushållning; Riksrevisionen

SCB (2025a) Statliga anslag till forskning och utveckling 2025, Länk: <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/forskning-och-det-digitala-samhället/forskning-och-utveckling/statliga-anslag-till-forskning-och-utveckling/pong/statistiknyhet/statliga-anslag-till-forskning-och-utveckling-2025--preliminar-statistik/>, hämtat 2025-10-01

SCB (2025b) Statistikens framställning – Statliga anslag till forskning och utveckling, Statistiska centralbyrån, produktkod: UFG0306

SCB (2025c) Statliga budgetanslag för FoU, mnkr efter departement, socioekonomiska mål enligt NABS 2007, Statistiska centralbyrån, tabell.

SOU 1974:72 Energiforskning Expertmaterial

SOU 2016:90 Forskning och utveckling på försvarsområdet

SOU 2023:59 Ny myndighetsstruktur för finansiering av forskning och innovation

Tillväxtanalys (Kommande) Rapport om militär innovation i Ukraina

UKÄ (2024) Standard för svensk indelning av forskningsämnen 2025, Universitetskanslersämbetet, dnr: 52-00629-21

Vetenskapsrådet (2025) Årsredovisning 2024

Vinnova (2024) Nytt program för civil-militär innovation, pressmeddelande. Länk: <https://www.vinnova.se/nyheter/2024/06/civila-innovationer-ska-starka-sveriges-forsvarsformaga/>, hämtat 2025-10-01

Bilaga 1: Nyckelord angivna som stöd för identifiering av finansierad forskning

civil beredskap	kvantkryptografi	terrorbekämpning
militärt försvar	hemberedskap	obemannade system
samhällets beredskap	pliktlagstiftning	rymdsäkerhet
civilt försvar	försvarsindustri	krisberedskap
totalförsvar	autonoma system	desinformation
civil-militär	försvarsmateriel	strategisk autonomi
dual use	fältsjukvård	kritiska mineraler
försörjningsberedskap	massförstörelsevapen	maritim säkerhet
hybridhot	försvarsinnovation	sjöfartsskydd
Nato	rymdförsvar	flygförsvar
Försvarsmakten	gråzon	luftförsvar
cyberförsvar	gråzonsproblematik	terrorfinansiering
samhällsviktig verksamhet	drönare	sabotage
CBRN	livsmedelsförsörjning	UAV
materieförsörjning	militariserad	UAS
säkerhetspolitik	prepping	UGV
försvarspolitik	säkerhetspolitisk	satellitövervakning
civilt försvar	militärtjänst	satellitkommunikation
totalförsvaret	underrättelseverksamhet	lägesbild
beredskap	säkerhetsmiljö	ledningssystem
hybridkrigföring	kalla kriget	militärlogistik
psykologiskt försvar	militarisering	logistikförsörjning
ekonomiskt försvar	samhällelig beredskap	krishantering
energisäkerhet	destabilisering	beredskapslager
cybersäkerhet	krigsplacering	psykologiska operationer
informationssäkerhet	totalförsvarsplikt	strategisk kommunikation
IT-säkerhet	värnplikt	påverkansoperationer
kritisk infrastruktur	försvarsupphandling	samhällsviktiga funktioner
kvantsäkerhet	Arktisk säkerhet	